

EK A

**GENEL HÜKÜMLER İLE TEHLİKELİ MADDE VE NESNELERE
İLİŞKİN HÜKÜMLER**

KISIM 1
GENEL HÜKÜMLER

BÖLÜM 1.1

KAPSAM VE UYGULANABİLİRLİK

1.1.1 Yapı

ADR' nin A ve B ekleri dokuz kısımdan oluşmaktadır. Ek A, Kısım 1–7 ve Ek B de Kısım 8 ile 9'dan oluşur. Her kısım bölümlere ve her bölüm de alt-bölümlere ayrılmıştır. Her kısımda o kısmın numarası bölüm ve alt-bölümlerin numaraları da yer alır. Örneğin Kısım 4, Bölüm 2, Alt-bölüm 1 '4.2.1' şeklinde numaralandırılır.

1.1.2 Kapsam

1.1.2.1 ADR' nin 2. Maddesinin amacına uygun olarak, Ek A şunları belirler:

- (a) uluslararası taşımadan yasaklanmış tehlikeli mallar;
- (b) uluslararası taşınmasına izin verilmiş mallar ve bunlara ilişkin özellikle aşağıdaki alanlarla ilgili (muafiyetler dâhil) koşullar:
  - sınıflandırma kriterleri ve gerekli test yöntemleri dâhil olmak üzere malların sınıflandırılması;
  - ambalajlamaların kullanılması (karışık ambalajlama da dâhil);
  - tankların kullanımı (dolumu dâhil);
  - Sevk yöntemleri (gerekli belgeleme ve bilgilerle birlikte, ambalajların işaretleme ve etiketlemesi ile taşıma araçlarının işaretlemesi ve levha takılması);
  - ambalajların ve tankların yapımı, test ve onayına ilişkin koşullar;
  - taşıma modlarının kullanımı (yükleme, karışık yükleme ve boşaltma dâhil);

1.1.2.2 Ek A, ADR' nin 2. Maddesine göre, Ek B'ye veya hem Ek A hem Ek B'ye ait olan aşağıdaki belli başlı koşulları içerir:

- 1.1.1 Yapı
- 1.1.2.3 (Ek B'nin kapsamı)
- 1.1.2.4
- 1.1.3.1 Taşıma türüyle ilgili muafiyetler
- 1.1.3.6 Taşıma birimi başına miktarla ilgili muafiyetler
- 1.1.4 Diğer düzenlemelerin uygulanabilirliği
- 1.1.4.5 Karayolu dışındaki taşımalar
- 1.2 Tanımlar ve ölçü birimleri
- 1.3 Tehlikeli malların taşınmasıyla ilgili görevli personelin eğitimi
- 1.4 Tarafların güvenlik yükümlülükleri
- 1.5 Muafiyetler
- 1.6 Geçici önlemler
- 1.8 Güvenlik koşullarına uygunluğu sağlamaya yönelik denetimler ve

diğer destekleyici önlemler

1.9 Yetkili otoriteler tarafından belirlenen taşıma kısıtlamaları

Bölüm 3.1

Bölüm 3.2 sütunlar (1), (2), (14), (15) ve (19) Kısım 8 ve 9'un koşullarının tek tek madde ve nesnelere uygulanması)

1.1.2.3 ADR' nin 2. Maddesine uygun olarak, Ek B, tehlikeli mal taşımaya yetkili taşıtların yapısını, donatımını ve çalışma şeklini:

- taşıt ekibi, donanımı, çalışma şekli ve belgeleme koşulları;
- taşıtların yapısını ve onayına ilişkin koşullar;

belirler.

1.1.2.4 ADR'nin 1(c) Maddesindeki, 'taşıtlar' sözcüğü tek bir ve aynı taşıta gönderme yapmıyor olabilir. Uluslararası bir taşıma işlemi, ADR' ye göre en az iki Anlaşmaya taraf ülkenin topraklarında gerçekleşmesi koşuluyla, taşıma belgelerinde belirtilen gönderen ve alıcı arasında çeşitli farklı taşıtlarla sağlanabilir.

1.1.3 Muafiyetler

1.1.3.1 *Taşıma türüne göre muafiyetler*

ADR' de belirtilen koşullar aşağıdakilere uygulanmaz:

(a) perakende satış için ambalajlanmış ve kişisel veya evsel kullanım amaçlı ya da kişilerin hobi veya spor etkinlikleri amaçlı, normal taşıma koşullarında sızıntıyı engelleme önlemlerinin alındığı tehlikeli malların taşınması. IBC'lerdeki tehlikeli mallar, büyük ambalajlar ve tanklar perakende satış için ambalajlanmış olarak kabul edilmez;

(b) normal taşıma koşullarında sızıntıyı engelleme önlemlerinin alındığı, bu Ek'te belirtilmemiş ve içinde veya işlevsel donanımında tehlikeli maller içeren, makinenin veya ekipmanın taşınması;

(c) işletmeler tarafından bina veya inşaat alanına sevkiyat gibi, veya keşif, onarım ve bakım ile ilgili, ve kargo başına 450 litreyi geçmeyen ve 1.1.3.6'da belirtilen miktarlar dahilinde olan ve kendi faaliyet alanlarına bağlı yapılan taşımalar. Normal taşıma koşulların içerisinde sızıntıyı engellemek için önlemler alınmalıdır. Bu muafiyetler Sınıf 7' ye uygulanmaz.

Bu tür işletmeler tarafından kendi gereksinimleri veya dış veya iç dağıtımları için yürütülen taşımalar, bu muafiyetin kapsamı içinde değildir;

(d) acil durum servisleri tarafından veya onların gözetimi altında yürütülen, özellikle tehlikeli mal taşıyan bozuk veya kaza geçirmiş araçları taşıyan araçlarla taşıma;

(e) taşımanın tamamen güvenli bir şekilde yürütülmesini teminen tüm önlemlerin alındığı insan hayatını veya çevreyi korumaya yönelik acil durum taşıması;

NOT: Radyoaktif maddeler için bkz. 2.2.7.1.2.

1.1.1.3.2 Gazların taşınmasıyla ilgili muafiyetler

ADR tarafından konulan hükümler aşağıdakilerin taşınmasına uygulanmaz:

- (a) taşıma işlemi gerçekleştiren ve kendi veya kendi donanımının çalışması için yönlendirilmiş, bir taşıtın depolarındaki gazlar (örneğin soğutma donanımı);
- (b) taşınan taşıtların yakıt depolarındaki gazlar. Gaz deposu ile motor arasındaki yakıt valfi kapalı ve marş bağlantısı açık olmalıdır;
- (c) eğer kap veya tankerdeki basınç 15 C°'da 200kPa (2 bar)'ı aşmıyorsa ve eğer gaz taşıma esnasında tamamen gaz halindeyse, (2.2.2.1'e göre) Grup A ve O gazları. Bu her tür kap ve tankları, ayrıca makine ve donatıların parçalarını da kapsar;
- (d) taşıtın işletimi için kullanılan donanımlarda taşınan gazlar (örneğin yangın söndürücüler veya yedek ya da taşınıyor da olabilen şişirilmiş pnömomatik taşıt lastikleri);
- (e) taşıtların özel donanımında bulunan ve bu özel donanımın taşıma sırasında çalışması için gerekli gazlar (soğutma düzenekleri, balık-akvaryumları, ısıtıcılar, vs.) ile aynı taşıtta taşınan bu donanım için olan yedek kaplar veya temizlenmemiş boş değiştirme kapları;
- (f) sızdırmayacak biçimde kapatılmış olması koşuluyla taşınan temizlenmemiş, boş, sabit basınçlı tanklar; ve
- (g) gıda maddeleri veya içeceklerde bulunan gazlar.

1.1.3.3 Sıvı yakıtların taşınmasıyla ilgili muafiyetler

ADR tarafından konulan hükümler aşağıdakilerin taşınmasına uygulanmaz:

- (a) taşıma işlemi gerçekleştiren taşıtın tankında bulunan, kendi sevki için yönlendirilmiş veya taşıtın herhangi bir donanımının çalışması için gerekli, yakıtlar.

Yakıt taşıtın motoruna doğrudan ve/veya ek donanıma bağlı olan, ve ilgili yerel hükümlere uygun sabit yakıt tanklarında, veya portatif yakıt konteynerlerinde (bidon gibi) taşınabilir.

Sabit tankların kapasitesi taşıma birimi başına 1500 litreyi geçemez ve bir römorka bağlı bir tankerin kapasitesi 500 litreyi geçemez. Taşıma birimi başına en çok 60 litre portatif yakıt konteynerlerinde taşınabilir. Bu sınırlamalar acil servislerce işletilen taşıtlara uygulanmaz;

- (b) taşıtların veya başka bir tür taşıma aracının (tekne gibi) tanklarında yük olarak taşınan, sevki için yönlendirilmiş veya donanımlarının herhangi birinin çalışması için gerekli yakıtlar. Motor donanımı ve yakıt deposu arasındaki herhangi bir valf, donanımın çalışır durumda kalması için gerekli değilse, kapalı

olmalıdır. Uygun olan yerlerde, taşıtlar veya diğer taşıma araçları dikey olarak yüklenmeli ve devrilmeye karşı sağlamlaştırılmalıdır.

1.1.3.4 Özel koşullar veya sınırlı sayıda ambalajlanmış tehlikeli mallar ile ilgili muafiyetler

NOT: Radyoaktif maddeler için bkz. 2.2.7.1.2

1.1.3.4.1 Bölüm 3.3' ün belli başlı özel hükümleri bazı özel tehlikeli malların taşınmasını ADR' nin gerekliliklerinden kısmen ya da tamamen muaf tutar. Bahsi geçen tehlikeli malların kaydına karşı, Kısım 3.2' deki Tablo A' nın Sütun (6)' sında belirtilen özel hüküme gönderme yapıldığında bu muafiyet uygulanır.

1.1.3.4.2 Bölüm 3.4' teki koşulların sağlanması durumunda, sınırlı sayı ambalajlanmış tehlikeli mallar muafiyete tabi tutulabilir.

1.1.3.5 Temizlenmemiş boş ambalajlarla ilgili muafiyetler

Eğer herhangi bir zararı sıfırlayacak yeterli önlemler alındıysa, Sınıf 2, 3, 4.1, 5.1, 6.1, 8 ve 9 maddelerini içermiş boş ve temizlenmemiş kargolar (IBC' ler ve büyük kargolar dahil) ADR' nin koşullarına tabi değildir. Eğer Sınıf 1'den 9'a olan tüm zararları sıfırlayacak uygun önlemler alınırsa zararlar sıfırlanmış sayılır.

1.1.3.6 Taşıma birimi başına taşınan miktarlarla ilgili muafiyetler

1.1.3.6.1 Bu alt-bölümün amacına uygun olarak, tehlikeli mallar, Bölüm 3.2' deki Tablo A' nın Sütun (15)'inde belirtildiği gibi, taşıma sınıfları 0, 1, 2, 3 veya 4'e atanmıştır. Taşıma kategorisi '0' ait maddeleri taşımış boş ve temizlenmemiş kargolar da taşıma sınıfı '0' a atanmıştır. Taşıma sınıfı '0' dışındaki maddeleri taşımış olan boş ve temizlenmemiş kargolar ise, taşıma sınıfı '4'te atanmıştır.

1.1.3.6.2 Belirtilen bir taşıma kategorisi için (taşınan tehlikeli mallar taşıma birimiyle aynı sınıfta olduğunda) bir taşıma biriminde taşınan tehlikeli malların miktarı Tablo 1.1.3.6.3' deki sütun (3)'de belirtilen değerlerin üstüne çıkmadığında veya bu 1.1.3.6.4' e uygun olarak hesaplanan değeri aşmadığında (taşınan tehlikeli mallar taşıma biriminden farklı bir taşıma sınıfında olduğu zamanlar), bu tehlikeli mallar, aşağıdaki hükümlere tabi olmaksızın, ambalajlar halinde tek bir taşıma biriminde taşınabilirler:

- Bölüm 5.3;
- Başlık 5.4.3;
- Bölüm 7.2, 7.2.3 ve 7.2.4'ün V5, V6 ve V8'i hariç;
- 7.5.11'in CV1'i;
- Kısım 8, şunlar hariç: 8.1.2.1 (a) ve (c),
8.1.4.2'den 8.1.4.5'e,
8.2.3,
8.3.4,
Bölüm 8.4,
S1(3) ve(6),
S2(1),
S4 ve
Bölüm 8.5'in S14'ünden S21'e;

- Kısım 9;

NOT: Taşıma evrak bilgileri için bkz. 5.4.1.1.10

1.1.3.6.3 Taşıma biriminde taşınan tehlikeli mallar aynı sınıftan olduklarında, taşıma birimi başına düşen en büyük toplam miktar aşağıdaki tablonun sütun (3)'ünde belirtilmiştir.

Taşıma kategorisi	Madde ve Nesnelere, ambalaj grupları, sınıflandırma kod/grupları veya BM No.	Taşıma birimi başına düşen en büyük miktar
(1)	(2)	(3)
0	Sınıf 1: 1.1A/1.1L/1.2L/1.3L/1.4L ve BM No. 0190 Sınıf 3: BM No. 3343 Sınıf 4.2: Grup I ambalajlarına ait maddeler Sınıf 4.3: BM No. 1183, 1242, 1295, 1340, 1390, 1403, 1928, 2813, 2965, 2968, 3129, 3130, 3131, 3134, 3148, 3207 Sınıf 6.1: BM No. 1051, 1613, 1614 ve 3294 Sınıf 6.2: BM No. 2814 ve 2900 (risk grupları 3 ve 4) Sınıf 7: BM No. 2912, 2919, 2977, 2978, ve 3321'den 3333'e Sınıf 9: BM No. 2315, 3151, 3152 ve bu tür madde ve karışımları içeren donanımlar ve bu taşıma sınıfında belirtilmiş maddeleri taşımış olan boş, temizlenmemiş ambalajlamalar	0
1	Ambalajlama grubu I' e ait olan ve taşıma sınıfı 0'da sınıflandırılmamış madde ve nesnelere ve aşağıdaki sınıfların madde ve nesnelere: Sınıf 1: 1.1B'den 1.1J'ye(a) / 1.2B'den 1.2J/1.3C/1.3G/1.3H/1.3J/1.5D'ye(a) Sınıf 2: T,TC(a), TO, TF, TOC ve TFC grupları aerosol grupları: C, CO, FC, T, TF, TC, TO, TFC ve TOC Sınıf 4.1: BM No. 3221'den 3224'e ve 3231'den 3240'a Sınıf 5.2: BM No. 3101'den 4104'e ve 3111'den 3120'ye	20
2	Ambalajlama grubu II' ye ait olan ve taşıma sınıfı 0, 1 veya 4' te sınıflandırılmamış madde ve nesnelere ve aşağıdaki sınıfların maddelere: Sınıf 1: 1.4B'den 1.4G ve 1.6N'ye Sınıf 2: grup F aerosoller: grup F Sınıf 4.1: BM No. 3225'den 3230'a Sınıf 5.2: BM No. 3105'den 3110'a Sınıf 6.1: ambalajlama grubu III'e ait olan madde ve nesnelere Sınıf 6.2: BM No. 2814'den 2900'e (risk grubu 2) Sınıf 9: BM No. 3245	333
3	Ambalajlama grubu III' e ait olan ve taşıma sınıfı 0, 2 veya 4'te sınıflandırılmamış madde ve nesnelere ve aşağıdaki sınıfların madde ve nesnelere: Sınıf 2: grup A v O aerosoller: grup A ve O Sınıf 8: BM No. 2794, 2795, 2800 ve 3028 Sınıf 9: BM. No. 2990 ve 3072	1000
4	Sınıf 1: 1.4S Sınıf 4.1: BM No. 1331, 1345, 1944, 1945, 2254 ve 2623 Sınıf 4.2: BM No. 1361 ve 1362 ambalajlama grubu III Sınıf 7: BM No. 2908'den 2911'e Sınıf 9: BM No. 3268 ve taşıma kategorisi 0'da listelenenler dışında tehlikeli mal taşınmış olan boş, temizlenmemiş ambalajlamalar	sınırsız

(a) BM No. 0081, 0082, 0084, 0241, 0331, 0332, 0482, 1005 ve 1017 için, taşıma birimi başına en çok miktar 50kg. olmalıdır.

Yukarıdaki tabloda, 'taşıma birimi başına en çok miktar' şu anlama gelir:

- maddeler için, kilogram cinsinden brüt ağırlık (Sınıf 1 maddeleri için, patlayıcı maddelerin kg olarak net ağırlığı);
- katı, sıvılaştırılmış gaz, soğutularak sıvılaştırılmış gazlar ve çözünmüş gazlar için kilogram cinsinden net ağırlık;
- sıvı ve sıkıştırılmış gazlar için kaplarının litre cinsinden nominal kapasitesi (bkz. Tanım 1.2.1);

1.1.3.6.4 Farklı taşıma gruplarından tehlikeli malların aynı taşıma biriminde taşındığı durumda, aşağıdakilerin toplamı '1000'i geçmemelidir:

- taşıma sınıfı 1'deki parça ve maddelerin miktarının '50' katı,
- taşıma sınıfı 1'in 1.1.3.6.3'deki tablonun (a) notunda belirtilmiş madde ve nesnelerin miktarının '20' katı;
- taşıma sınıfı 2'deki parça ve maddelerin miktarının '3' katı, ve
- taşıma sınıfı 3'deki parça ve maddelerin mevcut miktarı kadarı.

1.1.3.6.5 Bu alt-başlık amacı dahilinde, 1.1.3.2'den 1.1.3.5'e uygun olarak muaf tutulan tehlikeli mallar, dikkate alınmamalıdır.

1.1.4 Diğer düzenlemelerin uygulanabilirliği

1.1.4.1 (Ayrılmış) Rezerv edilmiş

1.1.4.2 Deniz veya hava taşımacılığı dahil nakliye zincirinde taşımacılık

1.1.4.2.1 ADR' nin ambalajlama, karışık ambalajlama, işaretleme, etiketleme veya afişleme ve turuncu plaka işaretleme konusunda gerektirdiği düzenlemeleri tamamen karşılamayan, ama IMDG kanunnamesi veya ICAO Teknik Şartnamesi şartlarını sağlayan ambalajlar, konteynerler, portatif tanklar ve tank-konteynerleri, aşağıdaki koşullara tabi olmak koşuluyla, deniz ve hava taşımacılığı dahil olmak üzere nakliye zincirinde taşımaya kabul edilecektir.

(a) Eğer ambalajlar ADR'ye uygun olarak işaretlenmemiş ve levhalanmamışsa, IMDG kanunnamesi veya ICAO Teknik Şartnamesi şartlarına uygun işaretleme ve tehlike levhalarını taşımalıdır;

(b) IMDG kanunnamesi veya ICAO Teknik Şartnamesi şartları, tek bir ambalaj içinde karma ambalajlara da uygulanmalıdır;

(c) Deniz taşımacılığını da içeren nakliye zinciri taşımalarında, konteynerler, portatif tanklar veya tanklar, bu Ek'in Bölüm 5.3' ü uyarınca işaretlenmemiş ve afişlenmemişse, IMDG kodunun Bölüm 5.3' ü uyarınca işaretlenmeli ve afişlenmelidir. Bunun gibi bir durumda, bu Ek'in yalnızca 5.3.2.1.1'i taşıtın işaretlenmesinde uygulanabilir. Boş, temizlenmemiş portatif tanker ve tanker-konteyner'ler için, bu şartlar temizleme istasyonuna kadar olan ve istasyon dahil müteakip taşımada da uygulanır.

Bu tedbirler, ADR' nin sınıf 1-8'inde tehlikeli mallar olarak sınıflandırılmış malların IMDG kanunnamesi veya ICAO Teknik Şartnamesi'nin uygulanabilir şartlarına göre tehlikesiz mal sayılması durumunda uygulanmaz.

- 1.1.4.2.2 Deniz veya hava taşımacılığı dahil olduğu, nakliye zinciri taşımacılıkta, 5.4.1 ve 5.4.2 ile Bölüm 3.3' ün herhangi bir özel hükmünde belirtilen gerekli bilgiler, sırasıyla, IMDG kanunnamesi veya ICAO teknik şartnamesinin şartlarının gerektirdiği taşıma belgesi ve bilgiler ile değiştirilebilir.

NOT: Taşıma belgesi içindeki bilgiler için bkz. 5.4.1.1.7; konteyner ambalajlama sertifikası için bkz. 5.4.2.

1.1.4.3 Deniz taşımacılığı için onaylı portatif tankların kullanımı

Bölüm 6.7 veya 6.8'in düzenlemelerini karşılamayan, ama IMDG Kanunnamesi (Amdt. 29-98) koşullarına (geçici koşullar dahil) uyarak 1 Ocak 2003'ten önce yapılmış ve onaylanmış portatif tanklar, IMDG Kanunnamesinin (Amdt. 29-98) uygulanabilir yoklama ve test şartlarını karşıladığı tespit edilmiş ve IMDG Kanunnamesi (Amdt. 30-00) Bölüm 3.2'nin Sütun (12) ve (14)'ünde belirtilen yönergelere tamamen uymuşsa 31 Aralık 2009'a kadar kullanılabilir. ADR'nin Bölüm 3.2'nin Sütun (10) ve (11)'indekiyle Bölüm 4.2'sindeki yönergelere uymak koşuluyla, IMDG Kanunnamesinin uygulanabilir yoklama ve test şartlarını karşılayanlar, 31 Aralık 2009'dan sonra da kullanılmaya devam edebilir.

NOT: Taşıma belgesinde bilgiler için bkz. 5.4.1.1.8

1.1.4.4 (Ayrılmış)

1.1.4.5 Karayolu dışındaki taşımacılık

- 1.1.4.5.1 Eğer, ADR düzenlemelerine bağlı olarak taşıma işlemi yürüten bir araç, seferinin bir kesiminde karayolu haricinde bir yol kullanırsa, bu kesimdeki, karayolu aracını taşıyan nakliye yönteminin tehlikeli malların taşınmasını belirleyen herhangi bir ulusal ya da uluslararası düzenlemesi seferin sadece bahsi geçen kesimine uygulanabilir.

- 1.1.4.5.2 Yukarıda 1.1.4.5.1'de belirtilen durumlarda, ilgili anlaşmaya taraf ülkeler bir taşıtın seferinin karayolu dışında bir yolu kullandığı kesiminde ADR' nin gerekliliklerini uygulamak konusunda anlaşabilirler. Buna ek olarak, eğer gerek görürlerse, destekleyici gereklilikleri uygulayabilirler. Ancak, bu anlaşmalar, tehlikeli malları taşıyan ilgili karayolu taşıtının bahsi geçen kesimdeki nakliyesine ilişkin uluslararası hükümlerle ters düşmemelidir. Bu hükümlere, ADR Anlaşmalı Tarafların burada da anlaşmalı taraf sayıldıkları Deniz Yaşamının Güvenliği (Safety of Life at Sea (SOLAS)) Uluslararası Anlaşması örnek olarak gösterilebilir.

Bu anlaşmalar, işletmede bulunan Anlaşmaya taraf ülke tarafından, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreteryası'na, Anlaşmaya taraf ülkelerin dikkatine sunulmak üzere bildirilmelidir.

- 1.1.4.5.3 Taşıma işleminin ADR hükümlerine bağlı olduğu gibi, karayolu taşımacılığının tamamında veya bir kısmında, karayolu taşımacılığı haricindeki tehlikeli malların taşınmasını, motorlu-araçlarla servisleriyle ilgili düzenlemelerin uygulama alanını genişlettiği maddelerine dayanarak düzenleyen uluslararası bir anlaşmanın hükümlerine de bağlı olduğu durumlarda, bu uluslararası anlaşmanın hükümleri

ADR'nin uyumsuz olmayan diğer hükümleriyle birlikte bahsi geçen seferde uygulanır; ADR'nin diğer hükümleri konusu geçen seferde uygulanmaz.

BÖLÜM 1.2

TANIMLAR VE ÖLÇÜ BİRİMLERİ

1.2.1 Tanımlar

NOT: Bu kısım bütün genel ve özel tanımlamaları içerir.

ADR'nin amacına uygun olarak:

'Aerosol veya aerosol püskürtücü', 6.2.2'nin gerekliliklerini karşılayan, metal, cam veya plastikten yapılmış ve bir sıvı veya sıvısız, macun veya toz, sıkılaştırılmış, sıvılaştırılmış veya çözülmüş bir gaz taşıyan, içeriğini bir gaz içinde asılı halde katı veya sıvı parçacıklar halinde, bir duman, macun veya toz veya sıvı halde veya gaz halinde püskürtebilen bir cihaz iliştirilmiş, herhangi bir yeniden-doldurulamaz kap anlamına gelir.

'Çuval' kağıt, naylon, bez, dokumalı veya başka bir uygun maddeden yapılmış esnek ambalajlama anlamındadır.

'Akülü Araç' parçaları birbirlerine manifoldlarla tutturulmuş ve taşıma birimine tamamen sabitlenmiş bir taşıt anlamındadır. Şu sıralananlar bir batarya-taşıt'ın parçalarındandır: silindirler, tüpler, silindir demetleri (çerçeve de denir), basınç odaları ve Sınıf 2 gazlarını taşımaya amaçlanmış 450 litreden fazla kapasitedeki tanklar;

'Gövde' (tekparça/kompozit IBC'ler dışındaki tüm IBC sınıfları için) açıklığı ve kapatması olan, ama servis donanımı içermeyen, uygun kap anlamındadır;

'Kutu' metal, ahşap, kontrplak, sunta, fiberplastik, plastik veya başka bir uygun maddeden yapılmış tamamen dikdörtgen veya çokgen yüzlü ambalajlardır. Taşıma veya açma kolaylığı veya sınıf gerekliliklerini karşılamak amacıyla küçük deliklere, taşımada ambalajın bütünlüğünü bozmadığı sürece, izin verilir.

'Silindir demetleri' birbirlerine iliştirilmiş, bir manifoldla birbirine tutturulmuş ve tek bir parça olarak taşınan silindir anlamına gelir. Toplam su kapasitesi, 1000 litreyle sınırlı Sınıf 2 (2.2.2.1.3'e göre T harfi ile başlayan gruplar) zehirli gazlarının taşınması amaçlanmamışsa, 3000 litreyi geçemez;

'Hesaplanan basınç' taşınan maddenin yol açabileceği tehlike derecesine göre, belli bir dereceye göre çalışma basıncını aşan test basıncına en az eşit olan kuramsal basınç anlamına gelir. Herhangi bir dış veya iç takviye aygıtından bağımsız olarak, sadece çeperlerin duvarlarının kalınlıklarına karar vermede kullanılır (ayrıca bkz. 'Boşaltma basıncı', 'Doldurma basıncı', 'Azami çalışma basıncı (Kalibre basıncı)', ve 'Test basıncı');

NOT: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7

'Taşıma', taşıma koşullarının gerektirdiği duraklamalar ve trafik sebebiyle taşıma işleminden önce, taşıma esnasında ve taşımadan sonra tehlikeli malların taşıtlarda, tanklarda ve konteynerlerde bulunduruldukları zaman dahil, tehlikeli malların yer değiştirmesi anlamında kullanılır.

Bu tanım, taşıma yolunun değişimi (transshipment) sırasında tehlikeli malların geçici ara saklamasını, depolamasını da kapsar. Bu, istek üzerine sevk etme ve alıcı yerinin taşıma belgelerinde gösterildiği durumlarda ve ara depolama sırasında ambalajların ve tankların açılmaması koşuluyla, yetkili otoritelerce denetlenme durumu hariç, uygulanabilir.

'Dökme taşıma' taşıt veya konteynerlerde ambalajlanmamış katı maddelerin veya nesnelerin taşınmasıdır. Bu terime ambalajlanmış mallara ve tanklarda taşınan maddeler dahil değildir.

'Taşıyıcı' taşıma kontratı olsun ya da olmasın taşıma işlemini yürüten işletmedir.

'Kapalı konteyner' sağlam, katı bir üst, katı yan duvarları, katı ön arka duvar ve tabanı olan, tamamen kapalı bir konteynerdir. Terim, taşıma sırasında kapatılabilir üstü açık olan konteynerleri de kapsar;

'Kapalı taşıt' gövdesi kapatılabilir olan taşıtlar anlamındadır;

'Kapak' bir kaptaki açıklığı kapatabilen aygıttır;

'Toplu kayıt' iyi tanımlanmış bir madde ve nesne grubunun kaydı anlamındadır (bkz. 2.1.1.2, B, C ve D);

'Kombine Ambalajlama' 4.1.1.5'e uygun olan bir harici ambalaj içinde, taşıma amacıyla ambalajlanmış bir veya birden çok ambalaj grupları anlamındadır;

NOT: 'Toplu ambalajlar'ın 'içteki' ambalajları her zaman, 'içteki kaplar' olarak değil, 'içteki ambalajlar' olarak anılır. Bir cam şişe bu 'içteki ambalajlama'ya bir örnektir.

'Ocaklı Isıtıcı' taşıtın hareketini sağlayan motordan elde edilen ısıyı değil de doğrudan bir sıvı ya da gazı kullanan aygıtlara denir.

'Yetkili otorite' yerel kanunlarca her ülkede her özel durum için atanmış otoriteye, otoritelere ya da kuruluşlara denir;

'Uyum garantisi' (radyoaktif madde) ADR' nin gerekliliklerini, uygulamada sağlama amacıyla yetkili bir otorite tarafından ölçütlerin sistematik bir programla uygulanmasıdır;

'İçi plastik kaplı tekparça (kompozit) IBC' herhangi bir servis veya yapı donanımıyla birlikte, içi plastik kaplanmış ve katı bir dış çeperden oluşan yapısal bir donanım içeren IBC' lerdir. İç kap ve dış çeper birleştirildiğinde, tekparça oluşturan ve tekparça olarak kullanılan, doldurulan, saklanan, taşınan veya boşaltılan yekpare bir yapıda birleştirilmiştir;

NOT: 'Plastikler', tekparça IBC'lerin içteki kaplarıyla birlikte kullanıldıklarında, kauçuk gibi diğer polimer maddeleri de kapsar.

'Tekparça (kompozit) ambalajlama (plastik maddelerin)' içte plastik bir kap ve harici ambalajlamadan (metal, karton, kontrplak, vs.) oluşur. Birleştirildiğinde ayrılmaz bir

birim haline gelen bu ambalajlama, tek parça bir şekilde doldurulup, saklanabilir, ayrılabilir ve boşaltılabilir;

NOT: 'Tekparça ambalajlama (cam, porselen veya çanak çömlek)' altındaki NOT'a bakınız.

'Tekparça ambalajlama (cam, porselen veya çanak çömlek)' iç kısmı cam, porselen veya çömlek türü bir kaptan oluşan ve bir harici ambalajlamaya (metal, tahta, karton, plastik madde, genişletilmiş plastik maddeden vs.) sahip ambalajlamalardır. Birleştirildiğinde ayrılmaz bir birim haline gelir ve bu ambalajlama tek parça bir şekilde doldurulup, saklanabilir, ayrılabilir ve boşaltılabilir;

NOT: 'Tekparça ambalajların' 'iç kısmı' genelde 'içteki kaplar' olarak adlandırılır. Örneğin, 6HA1'in (plastik maddeden, tekparça ambalajlama) 'iç kısmı', 'dış kısmı' olmadan bir taşıma işlevi bulunmadığından dolayı bir 'iç ambalajlama' değildir.

'Alıcı' taşıma kontratına göre malın alıcısına denir. Eğer alıcı taşıma kontratının koşullarına uygun başka bir aracı atarsa, bu aracı ADR nezdinde alıcı kabul edilir. Eğer taşıma işlemi taşıma kontratı olmadan yürütülüyorsa, vardıklarında tehlikeli malların idaresini üstüne alacak işletme alıcı kabul edilir.

'Konsinye mal' gönderen tarafından taşınacağı belirtilmiş, herhangi bir ambalaj, ambalajlar, veya tehlikeli mal yüküdür;

'Gönderen' kendi adına veya bir üçüncü şahıs adına tehlikeli malları gönderen işletmedir. Eğer taşıma işlemi bir taşıma kontratı altında yürütülüyorsa, gönderen taşıma kontratına göre gönderendir;

'Konteyner' bir taşıma donanımının:

- sağlam ve tekrar tekrar kullanıma uygun daimi dayanıklı yapıda;
- yükü bozmadan, bir veya birden çok yolla, malları taşımak üzere özel olarak tasarlanmış;
- özellikle bir taşıma yolunda bir başkasına aktarılırken, hazır istiflemesine ve elleçlemesine izin veren cihazlarıyla donatılmış;
- kolaylıkla doldurulup boşaltılacak şekilde tasarlanmış (ayrıca bkz. 'Kapalı konteyner', 'Geniş konteyner', 'Açık konteyner', 'Tabakalı konteyner' ve 'Küçük konteyner'),

olan nesnesidir (yük furgonu veya farklı benzer bir yapı).

Bir takas gövdesi, Avrupa Standardı EN 283'e göre (1991 baskısı) aşağıdaki özelliklere sahip bir konteynerdir:

- mekanik güç açısından sadece bir vagon, bir kara taşıtı veya ro ro gemisince taşınmak için tasarlanmış olan;
- istiflenemez;

-Taşıtlarının üstündeki donanımlarla taşıtlarından ayrılabilir, kendi destekleri üzerine oturtulabilir ve yeniden yüklenebilirler;

NOT: 'konteyner' terimi geleneksel ambalajlamaları, IBCleri, tanker-konteynerleri veya taşıtları kapsamaz.

'Denetim Sıcaklığı' organik peroksitlerin veya kendi kendine tepkimeye giren maddelerin güvenli bir biçimde taşınabildiği en yüksek sıcaklıktır;

'GKA (CSC)' Londra'daki Uluslararası Denizcilik Kurumu (UDK [IMO]) tarafından tasnif edilen ve yayınlanan Uluslararası Güvenli Konteyner Anlaşması (Cenevre, 1972) anlamına gelir;

'Sandık' bütünlüklü bir yüzeyi olmayan dış ambalajlamadır;

'Kritik sıcaklık' daha üst bir sıcaklıkta maddenin sıvı halde kalamadığı sıcaklıktır;

'Dondurucu (Cryogenic) hazne' su kapasitesi 1000 litreyi aşmayan, soğukta sıvılaştırılmış gazlar için taşınabilir, ısı yalıtımlı, basınçlı kaplardır;

'Silindir' su kapasitesi 150 litreyi geçmeyen basınçlı taşınabilir kaplardır (ayrıca bkz. 'Silindir demetleri');

'Tehlikeli mallar' taşınması ADR tarafından yasaklanmış veya tanımlanmış koşullar altında izin verilmiş madde ve parçalardır;

'Tehlikeli tepkime' şu anlama gelir:

- (a) ciddi miktarda ısı açığa çıkarma veya yanma;
- (b) yanıcı, solunmaz, yükseltgen veya zehirli gaz açığa çıkarma;
- (c) aşındırıcı maddelerin oluşumu;
- (d) kararsız maddelerin oluşumu; veya
- (e) basınçta tehlikeli bir artış (sadece tanklar için);

'Sökülebilir tank', sabit tank dışındaki, portatif tank, tank-konteyner veya bir akülü aracın bir parçası veya kapasitesi 450 litreden çok olan bir MEGC 'dir ve yükün parçalara ayrılmadan taşınmasının hedeflenmeyerek tasarlanmış olan ve genellikle, sadece boş iken kaldırılıp idare edilebilen bir tanktır;

'Boşaltma basıncı' basınç altında boşaltılırken tank içinde oluşan en yüksek basınçtır (ayrıca bkz. 'Hesaplanan basınç', 'Doldurma basıncı', 'En yüksek çalışma basıncı (kalibre basıncı)' ve 'Sınama basıncı');

'Varil' uçları düz veya bombeli olan, metal, karton, plastik, kontrplak veya diğer uygun maddelerden yapılmış silindirs ambalajlardır. Bu tanım ayrıca diğer biçimleri de kapsar, örneğin yuvarlak, sivri-boyunlu, ambalajlamalar ya da kova-biçimli ambalajlamalar gibi. Fıçı veya bidonlar bu tanım tarafından kapsamaz;

EC Yönergesi' Avrupa Birliğinin yetkili kurumlarınca kararlaştırılmış olan, hedeflenen amaçla ilgili olarak, bahsi geçen her Üye Ülkece bağlayıcı olan, ama biçim ve yöntem seçimini ulusal otoritelere bırakmış olan hükümlerdir;

'ECE Regülasyonları' tekerlekli araçlarda kullanılan ve monte edilen parça ve/veya ekipmanlara yönelik olarak çıkarılan standart teknik talimatnamelerin benimsenmesine ve bu talimatları baz alan onayların karşılıklı tanınma şartlarına ilişkin anlaşmaya eklenen regülasyonlar anlamına gelmektedir.

'Acil-durum sıcaklığı' , sıcaklık denetiminin yitirildiği durumlarda, acil durum işlemlerinin uygulandığı sıcaklıktır;

'İşletme' ticari olsun ya da olmasın, herhangi bir vakıf veya yasal bir kimliği olmayan topluluk, ticari olsun ya da olmasın veya resmi bir yapısı da olmayan, yasal bir kimliği kendi bünyesinde veya bağlı olduğu, böyle bir kimliğe sahip, otoritede bulunduran herhangi bir özel ya da tüzel kişiliktir;

'Karton IBC' Eğer gerekliyse, bir iç astarı (ama iç ambalajlaması olmayan) olan ve uygun servis ve yapısal ekipmana sahip, ayrı birer üst ve alt kapakları olan veya olmayan karton bir gövdedir;

'Doldurucu' tehlikeli malları bir depoya (tanker aracına, sökülebilir tankere, portatif tankere veya tank-konteynere) ve/veya bir taşıta, büyük konteynere veya toptan taşıma için küçük konteynerlere, bir batarya-tipi araca veya MEGC' ye yükleyen herhangi bir işletmedir;

'Dolum basıncı' bir deponun basınç altında dolumu sırasında içinde oluşan en büyük basınçtır (ayrıca bkz. 'Hesaplama basıncı', 'Boşaltma basıncı', 'Azami çalışma basıncı (kalibre basıncı)' ve 'Test basıncı');

'Dolum oranı' kullanıma hazır hale getirilmiş basınçlı bir kabı tamamen doldurabilecek, gazın kütlesinin 15 °C'deki suyun kütlesine oranıdır;

'Sabitlenmiş tank' bir araca kalıcı olarak eklenmiş (eklentiden sonra araç, tank-aracı olarak anılır) veya böyle bir taşıtın iskeletinin gerekli bir parçası olup, 1000 litreden fazla kapasiteye sahip tanklara denir;

'Yanıcı bileşen' normal basınçta havada patlayıcı olan gazlar (aerosol ve gaz kartuşları için), veya alev-alma noktası 100 C°'den az veya eşit olan, sıvı haldeki preparat veya maddelere denir;

'alev-alma noktası' bir sıvının buharının havayla birlikte yanıcı bir karışım oluşturduğu en düşük sıcaklıktır;

'Esnek IBC' film tabaka, bez dokuma veya herhangi bir esnek maddeyle veya bunların karışımıyla kaplı ve eğer gerekliyse, bir iç kaplama veya astarıyla birlikte, ve uygun servis ekipmanlarından ve tutma gereçlerinden oluşan bir gövdedir;

'Tam yük' bir taşıtın veya büyük bir konteynerin kullanımının sadece ona ayrıldığı ve tüm yükleme ve indirme işlemlerinin gönderen veya alıcı tarafının yönergelerine uygun olarak yapıldığı tek bir gönderenin bulunduğu yüküdür;

NOT: Sınıf 7 için karşılık gelen terim 'özel kullanım'dır, bkz. 2.2.7.2

'Gaz' şu özelliklerde bir madde anlamına gelir:

- (a) 50 C°'de buhar basıncı 300kPa'dan (3 bar) büyük olan; veya
- (b) 101.3 kPa standart basıncında 20 °C'de tamamen gaz halde olan

'Gaz kartuşu' basınç altında, bir gaz veya gaz karışımı içeren herhangi bir yeniden doldurulamaz kaptır. Bir valf takılmış olabilir;

'Tutma aygıtı (Tutamak)' (esnek IBC' ler için) IBC 'nin gövdesine tutturulmuş veya IBC' nin gövde malzemesinin uzatılmasından oluşturulmuş herhangi bir askı, halka, göz veya herhangi bir çatkı anlamındadır;

'Sızdırmaz kapalı tank' açıklıkları sızdırmayacak biçimde kapalı ve güvenlik valfleriyle, patlama diskleriyle veya benzer bir güvenlik aygıtıyla donatılmamış bir tank anlamındadır. Patlama diskinden sonra güvenlik valfi bulunan tanklar da sızdırmayacak biçimde kapalı kabul edilir.

'IBC' bkz. 'Orta-boy Hacimli Konteyner' ('Intermediate bulk container');

'ICAO (USHK) Teknik Şartnamesi' Tehlikeli Malların Havayoluyla Güvenli Taşınımı için Teknik Şartname demektir. Montreal'de Uluslararası Sivil Havacılık Kurumu (USHK) (International Civil Aviation Organization [ICAO]) tarafından yayınlanmış olan, Uluslararası Sivil Havacılık' a dair Şikago Anlaşmasının Ek 18'ini tamamlar (Şikago 1944);

'IMDG (UDTM) Kanunu' 1974'te Uluslararası Denizcilik Kurumu (UDK [IMO]) tarafından Londra'da yayınlanan, Deniz Yaşamının Güvenliği (Safety of Life at Sea (SOLAS)) Uluslararası Anlaşması'nın Bölüm VII, Kısım A' sının yerine getirilmesi için, Uluslararası Denizcilik Tehlikeli Mallar Kanunnamesi'dir (International Maritime Dangerous Goods Code);

'İçteki ambalajlama' taşıma için bir dış ambalajlamanın gerekli olduğu ambalajlamadır;

'İçteki kap' muhafaza işlemini gerçekleştirebilmesi için bir dış ambalajlamaya gereksinim duyan bir kaptır;

'Yoklama teşekkülü' yetkili otoritece onaylanmış bağımsız bir yoklama ve sınama teşekkülüdür;

'Orta-boy Hacimli Konteyner (Intermediate bulk container)' (OHK [IBC]) Bölüm 6.1' de belirtilenler dışında, aşağıdaki özelliklere sahip olan, katı veya esnek bir portatif ambalajlamaya denir;

- (a) kapasitesi:
  - (i) ambalajlama grubu II ve III katıları ve sıvıları için 3m³'ten çok olmayan;

(ii) esnek, sert plastik, tekparça, karton veya tahta IBC' lerde ambalajlandığında, ambalajlama grubu I katı maddeleri için 1.5 m³'ten çok olmayan;

(iii) metal IBC' lerle ambalajlandığında, ambalajlama grubu I katı maddeleri için 3 m³'ten çok olmayan;

(iv) Sınıf 7 radyoaktif maddeleri için 3 m³'ten çok olmayan;

(b) mekanik elleçleme için tasarlanmış;

(c) Bölüm 6.5' deki testlerle belirlenen, elleçleme ve taşıma sırasında oluşan gerilmelere dayanıklı olan (bkz. "*İç plastik korunaklı tekparça [kompozit] IBC*", "*lifli tahta IBC*", "*esnek IBC*", "*Metal IBC*", "*sert plastik IBC*" ve "*tahta IBC*");

NOT 1: *Bölüm 6.7 veya 6.8 koşullarına uyan, portatif tank veya tank-konteynerler, Orta büyüklükteki konteynerler (IBC'ler) olarak sayılmazlar.*

NOT 2: *Bölüm 6.5 koşullarına uyan orta büyüklükteki konteynerler (IBC'ler), ADR amaçlarına uygun konteynerler olarak sayılmazlar.*

"Yeniden üretilmiş IBC" metal, sert plastik veya kompozit IBC anlamındadır, öyle ki:

(a) UN tipi olmayandan UN tipi olarak üretilmiştir; veya

(b) Bir UN tasarım tipinden bir başka UN tasarım tipine dönüştürülmüştür.

Yeniden üretilmiş IBC'ler, ADR' nin aynı tip yeni IBC' lere de uygulanan koşullarına bağlıdır (bkz. 6.5.4.1.1 tasarım tipi tanımı);

"Onarılmış IBC" bir çarpma etkisi veya başka bir nedenle (örnek: bozunma, kırılabilirlik veya tasarım tipine oranla kuvvetin azaltıldığına ispatının olduğu diğer durumlar) tasarım tipine uyması için ve tasarım tipi testlerine dayanabilmesi için yenilenen metal, sert plastik veya kompozit IBC anlamındadır. ADR açısından, Kompozit IBC'nin iç sert kabının orjinal üreticinin teknik özelliklerine uyan kapla değiştirilmesi tamir olarak sayılır. Buna karşın, IBC'lerin rutin bakımı onarım olarak sayılmaz. Sert plastik IBC'lerin ve kompozit IBC'lerin iç kapları tamir edilemez;

"IBC'lerin rutin bakımı" metal, sert plastik veya kompozit IBC'lerin üzerindeki, aşağıda belirtilenler gibi, rutin işlem anlamındadır:

(a) Temizlik;

(b) IBC' nin sızıntı sıklığı onaylanma şartı ile, gövde kapamalarının, veya, orjinal üreticinin teknik özelliklerine uyan servis ekipmanlarının yerlerinin kaldırılması, tekrar yerleştirilmesi veya değiştirilmesi (ilgili contalar da dahil); veya

(c) IBC' nin muhafaza işlevini engellemediği sürece, doğrudan tehlikeli malların muhafazasını veya basınç tutma işlevini sağlamayan yapısal ekipmanların, tasarım tipine göre uygun olması için, yenilenmesi (örnek: ayakların veya kaldırma eklemelerinin düzeltilmesi)

"Ara Ambalajlama" iç ambalajlamalar veya nesnelere ile harici ambalajlama arasına yerleştirilen ambalajlama anlamındadır;

"Bidon" dikdörtgen veya poligon ara kesitli, bir veya birden fazla deliği olan, metal veya plastik ambalajlama anlamındadır;

"Büyük Konteyner" şu anlamdadır:

(a) iç hacmi 3 m³'ten fazla olan konteyner

(b) CSC anlamında, öyle ki, dört alt köşe tarafından çevrelenen alan,

(i) en az 14 m² (150 ft²) veya

(ii) en az 7 m² (75 ft²), eğer üst köşe bağlantıları monte edilmişse;

boyutunda olan konteyner.

NOT: Radyoaktif Madde için 2.2.7.1.2.'ye bakınız.

"Büyük Ambalajlama" nesnelere veya iç ambalajlamalar içeren, harici ambalajlamadan oluşan ambalajlama anlamındadır ve ayrıca:

(a) mekanik elleçleme için tasarlanmıştır;

(b) 400 kg net ağırlığı veya 450 litre kapasiteyi aşan fakat hacmi 3 m³'ten fazla olmamalıdır;

"Sızdırmazlık Testi" bir tank, ambalaj veya IBC ve ekipmanın ve kapama araçlarının sızdırmazlığının belirlenmesinde kullanılan test anlamındadır;

NOT: Portatif tanklar için, Bölüm 6.7'ye bakınız.

"Hafif-kalibre (geyç) metal ambalajlama" çembersel, eliptik, dikdörtgensel veya poligon kesit alanlı (ve konik yapıda) ve sivri-boyunlu ve kova biçimli metalden yapılan ambalajlama anlamında kullanılır. 0.5 mm' den az duvar kalınlığına sahip, düz ya da konveks tabanlı ve bir veya birden fazla delikli, varil ve bidon tanımlarından farklı ambalajlardır;

"Dolgu" açıklıkları için kapama içeren, ambalajların, büyük ambalajlar veya IBC'ler dahil, içine yerleştirilen, ancak gerekli bir kısmını oluşturmayan tüp veya torba anlamındadır;

"Sıvı" 50 C°'de 300 kPa'dan (3 bar) fazla buhar basıncı olmayan ve 20 °C ve 101.3 kPa'da tamamıyla gaz olmayan madde anlamındadır, ve

(a) 101.3 kPa basınçta erime noktası veya ilk erime noktası, 20 °C veya daha azdır veya

(b) ASTM D 4359-90 test yöntemine göre sıvıdır veya

(c) 2.3.4'te tanımlı akışkanlığı belirleme testi (penetrometre testi) kriterine göre macun gibi değildir;

NOT: tank koşulları amacıyla, "Sıvı Fazda Taşınım", aşağıdaki anlamdadır:

- Sıvıların yukarıdaki tanıma göre taşınması, veya

- Erimiş halde olan katıların taşıma için devredilmesi.

"Yükleyici" tehlikeli malları taşıta veya büyük konteynerlere yükleyen işletme anlamında kullanılmaktadır.

"Test ve Kriterlerin El Kitabı" Birleşmiş Milletler Organizasyonu tarafından yayımlanan (ST/SG/AC.10/11/Rev.3/Amend.1 tarafından düzeltilen ST/SG/AC.10/11/Rev. 3), Tehlikeli Malların Taşınması, Test ve Kriterlerin El Kitabı hakkında Birleşmiş Milletler Önerileri'nin üçüncü düzeltilmiş baskısı anlamındadır;

"Ambalaj Kütlesi" aksi belirtilmedikçe, brüt ambalaj kütlesi anlamındadır. Malların taşınımı için kullanılan konteynerlerin ve tankların kütlesi brüt ambalaj kütlesine dahil değildir.

"Azami Kapasite" kutuların ve Orta büyüklükte konteynerler (IBC'ler) dahil, ambalajların ve büyük ambalajların metre küp veya litre ile ifade edilen azami iç hacmi anlamındadır.

"Azami Net Kütlev" tek bir ambalaj içindekilerin azami net kütlesi veya iç ambalajlamaların azami birleşik kütlelerinin maksimum net kütlesi anlamındadır ve içerik kilogram cinsinden ifade edilir;

"İzin verilebilen azami brüt kütlev"

(a) (esnek IBC'ler dışındaki bütün IBC sınıfları için) maksimum net kütlev ile birlikte, IBC' nin kütlesi ve herhangi servis ya da yapısal ekipman anlamındadır;

(b) (tanklar için) Tankın darası ve taşıma için izin verilmiş en ağır yük anlamındadır.

NOT: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7.

"İzin verilebilen azami yük" (esnek IBC'ler için) IBC' nin kullanım amacına yönelik ve taşıma için izin verilmiş olan azami net kütlev anlamındadır;

"Azami işletme basıncı (kalibre [geyç] basıncı)" aşağıdaki üç basınçtan en yükseği anlamındadır:

(a) Dolum sırasında tank içinde izin verilen en yüksek etkin basıncı (azami dolum basıncına izin verilmiştir);

(b) Boşaltım sırasında tank içinde izin verilen en yüksek etkin basıncı (azami boşaltım basıncına izin verilmiştir); ve

(c) Azami işletme sıcaklığında, tankın, içeriğinden dolayı maruz kaldığı etkin geyç basıncı (içerebileceği harici gazlar dahil)

Bölüm 4.3'te tanımlanmış özel koşullar aksini belirtmedikçe, işletme basıncının (geyç basıncı) rakamsal değeri, dolum maddesinin 50 °C'deki buhar basıncından aşağı olmamalıdır.

Güvenlik vanaları (patlama diskli veya patlama disksiz) ile donatılmış tanklar için azami işletme basıncı (geyç basıncı), bu güvenlik vanalarının tanımlanmış açıklık basıncına eşit olmalıdır.(bkz. "*Hesaplama Basıncı*", "*Boşaltım Basıncı*", "*Dolum Basıncı*" ve "*Test Basıncı*");

NOT: *Portatif Tanklar için bkz. Bölüm 6.7.*

"MEGC"(ÇEGK), "Çoklu-Element Gaz Konteynere" bkz.

"Metal IBC" uygun servis ve yapısal ekipmanla birlikte olan metal yapıya denir;

"Yumuşak Çelik" minimum 360 N/mm² ile 440 N/mm² arası çekme kuvvetine sahip çelik anlamındadır.

NOT: *Portatif tanklar için Kısım 6.7'ye bkz.*

"Çok elemanlı gaz konteyneri" (ÇEGK) manifoldla birbirine bağlı ve bir yüzeye tutturulmuş elemanlar içeren birime verilen addır. Şu elemanlar çok elemanlı gaz konteyneri öğeleri olarak düşünülebilirler: silindirler, tüpler, basınç varilleri ve silindir demeti yanı sıra Sınıf 2 gazlarının taşınmasında kullanılan 450 litreden daha fazla kapasiteli tanklar;

NOT: *UN sertifikalı MEGC 'ler (ÇEGK) için Bölüm 6.7' ye bkz.*

"Haznenin Nominal Kapasitesi" haznenin içindeki tehlikeli malların nominal hacmi anlamındadır ve litre ile ifade edilir. Sıkıştırılmış gaz tüpleri için nominal kapasite, silindirin su kapasitesi olmalıdır;

"B.B.B. kaydı (başka bir şekilde belirtilmedikçe kaydı)" aşağıdaki koşulları sağlayan maddelerin, karışımların, çözeltilerin veya nesnelere ortak kaydının yapılması anlamındadır:

(a) Bölüm 3.2'nin Tablo A'sında ismen bahsedilmemiş, ve

(b) Sınıf, Sınıflandırma kodu, ambalajlama grubu ve b.b.b. kaydının ismi ve tanımına uyan kimyasal, fiziksel ve/veya tehlikeli özellikleri sergileyen;

"Açık konteyner", üstten açık konteyner veya platform tabanlı konteyner anlamına gelir;

"Açık taşıt", platformunda üst yapısı olmayan veya sadece yan kapaklar ve arka kapaklarla donatılmış taşıt anlamına gelir.

"Harici Ambalajlama", emici maddeler, tamponlar ve iç haznelere veya iç ambalajları içermek ve korumak için gerekli herhangi başka elemanlarla kompozit veya birleşik ambalajlamaların dışının korunması anlamına gelir.

"Dış Ambalaj" elleçlenmesi ve istiflenmesi daha kolay bir birim oluşturacak şekilde birleştirilen, bir veya daha fazla ambalajları içeren, bir gönderici tarafından kullanılan bir kuşatma anlamına gelir.

Dış Ambalaj Örnekleri:

(a) Çeşitli ambalajların yerleştirildiği ve istiflendiği ve plastik şerit, sıkıca örterek veya gergin şekilde örterek veya diğer uygun yöntemlerle korunduğu palet gibi bir yükleme tablası; veya

(b) kutu veya sandık gibi bir harici koruyucu ambalajlama.

'Ambalaj' ambalajlama veya büyük ambalajlama veya IBC ve onun sevkiyat için hazırlanan elemanlarını içeren ambalajlama işleminin son ürünü anlamına gelir. Bu terim bu başlıkta tanımlanan gaz haznelerinin yanı sıra büyüklükleri, kütleleri veya yapılarından ötürü ambalajlanmadan taşınabilen veya kafeslerde, sandıklarda veya elleçleme cihazlarıyla taşınabilen nesnelere kapsar. Terim dökme halinde taşınan mallara veya tanklarda taşınan mallara uygulanmaz.

NOT: Radyoaktif maddeler için bkz. 2.2.7.2.

'Ambalajlama' hazne ve haznenin kapsama işlevini yapabilmesi için gereken diğer elemanlar veya maddeler anlamına gelir (ayrıca bkz. 'Kombine Ambalajlama', 'Tek parça ambalajlama (plastik maddelerin)', 'Tekparça ambalajlama (cam, porselen veya keramik)', 'İç ambalajlama', 'Orta-boy Hacimli Konteyner (OHK [IBC])', 'Ara ambalajlama', 'Büyük ambalajlama', 'Hafif kalibre metal ambalajlama', 'Dış ambalajlama', 'İslah edilmiş ambalajlama', 'Yeniden üretilmiş ambalajlama', 'Yeniden kullanılmış ambalajlama', 'Hurda ambalajlama' ve 'Sızdırmaz ambalajlama');

NOT: Radyoaktif maddeler için bkz. 2.2.7.2.

'Ambalajlayıcı' tehlikeli malları büyük ambalajlama ve orta boy hacimli konteynerler (OHK) dahil ambalajlara koyan, ve gerekirse taşıma için ambalajları hazırlayan bir işletmedir;

'Ambalajlama grubu' belli maddelerin ambalajlama amacıyla tehlike derecelerine göre atandıkları bir gruptur. Ambalajlama grupları, Kısım 2'de daha kapsamlı açıklanan aşağıdaki anlamlara sahiptir:

Ambalajlama grubu I: Çok yüksek tehlike içeren maddeler;
Ambalajlama grubu II: Orta derecede tehlike içeren maddeler; ve
Ambalajlama grubu III: Az tehlike içeren maddeler;

NOT: Tehlikeli mallar içeren belli nesnelere bir ambalajlama grubuna ayrılır.

'Portatif tank' Bölüm 6.7'deki veya Bölüm 3.2'nin Tablo A Sütun (10)'undaki portatif tank yönergesinde (T-Kodu) belirtilen IMDG Kodundaki tanımlamalarla uyumlu olan ve 450 litreden fazla kapasitesi olan çok biçimli bir tank anlamına gelir;

'Portatif tank işletmeni', bkz. 'Tank-konteyner / portatif tank işletmeni';

'Basınçlı varil' su kapasitesi 150 litreden çok ve 1000 litreden az olan kaynaklanmış taşınabilir basınç haznesi anlamına gelir (örneğin dönen kasnaklar ve kızakların üzerindeki kürelerle donatılmış silindir haznelere);

'Basınçlı hazne', silindirleri, tüpleri, basınçlı varilleri, kapalı dondurucu haznelere ve silindir demetlerini içeren bir ortak terim anlamına gelir;

'Sıkıştırılmış gaz kartuşu', bkz. 'Aerosol veya Aerosol püskürtücü';

'Korumalı OHK (IBC)' (metal OHK'ler için) darbeye karşı ek korumalı olan bir OHK'dir. Koruma örneğin çok katmanlı (sandviç) veya çift duvarlı bir yapı veya metal çit örgü kaplamalı bir iskelet olabilmektedir;

'Kalite Garantisi' ADR'deki güvenlik talimatlarının uygulamada yerine getirildiği güvencesini vermeyi amaçlamış herhangi bir kuruluş ya da kurumun uyguladığı sistematik bir denetim ve inceleme programıdır;

'Hazne' (Sınıf 1) içinde ya da ara ambalajlamasında kullanılan herhangi bir kapama yöntemi içeren, kutular, şişeler, tenekeler, variller, kavanoz ve tüpleri içerir;

'Hazne' herhangi bir kapama yöntemi içeren, maddeleri veya nesnelere içine almak ve tutmak için kullanılan bir muhafaza kabı anlamına gelir. Bu tanım kaplamaları kapsamaz (ayrıca bkz. 'Dondurucu hazne', 'İçteki hazne', 'Basınçlı hazne', 'Sert iç hazne', ve 'Gaz kartuşu');

'Onarılmış ambalajlama' özellikle şu anlama gelir:

(a) şu metal variller:

(i) Tüm önceki içerikleri, iç ve dış aşınmaları ve dış kaplama ve etiketleri çıkarılarak özgün yapı malzemeleri temizlenmiş;

(ii) eğer varsa çıkıntıları düzleştirilip mühürlenerek ve tüm birleşik olmayan contaları değiştirilip özgün biçim ve yapısına getirilen;

(iii) Temizlendikten sonra ama boyanmadan önce, görünür çukurları olan, metal kalınlığındaki önemli azalma, metal yorgunluğu, telleri veya kapakları hasarlı veya başka önemli bozuklukları olan ambalajları reddederek, gözden geçirilmiş;

(b) şu plastik varil ve bidonlar:

(i) Tüm önceki içerikleri, iç ve dış aşınmaları ve dış kaplama ve etiketleri çıkarılarak özgün yapı malzemeleri temizlenmiş;

(ii) Tüm birleşik olmayan contaları değiştirilmiş; ve

(iii) Temizledikten sonra yırtık, kırıksıklık veya çatlak veya hasarlı teller veya kapaklar veya başka önemli bozukluklar gibi görünür hasarları olan ambalajları reddederek, gözden geçirilmiş;

'Geri dönüştürülmüş plastik malzeme' yeni ambalajlamalar yapmak için temizlenmiş ve hazırlanmış kullanılmış endüstriyel ambalajlamalar kullanılarak geri kazanılmış malzeme anlamındadır;

'Makara' (Sınıf 1) merkezinde bir mil içeren ve milin uçlarında yan duvarlar da olabilen, plastikten, tahtadan, fiber levhadan, metal veya başka bir uygun maddeden yapılmış bir aygıt anlamındadır. Nesnelere ve maddelere mile sarılabilirler ve yan duvarlarca tutulabilirler;

'Referans çelik' gerilme direnci 370 N/m^2 olan ve kırılma uzaması %27 olan bir çeliktir;

'Yeniden üretilmiş IBC', bkz. 'Orta-boy Hacimli Konteyner (OHK [IBC])';

'Yeniden üretilmiş ambalajlama' şu anlama gelir:

(a) şu metal variller:

- (i) UN tipi olmayanlardan Bölüm 6.1 koşullarını karşılayarak UN tipi olacakmış gibi üretilmiş olanlar;
- (ii) Bölüm 6.1 koşullarını karşılayan bir UN tipinden başka bir UN tipine dönüştürülenler; veya
- (iii) tümleşik yapısal parçaları değişime uğrayanlar (çıkartılamaz başlıklar gibi);

(b) şu plastik variller:

- (i) Bir UN tipinden başka bir UN tipine dönüştürülenler (örneğin 1H1'den 1H2'ye); veya
- (ii) Birleşik yapı elemanlarında yenilenme geçirenler.

Yeniden üretilmiş variller, aynı türden yeni varillere uygulanan Bölüm 6.1 koşullarına uymak durumundadırlar;

'Onarılmış IBC (OHK)', bkz. 'Orta-boy Hacimli Konteyner (OHK [IBC])';

'Yeniden kullanılan ambalajlama' incelenmiş ve performans testlerini geçmesini etkileyecek bozukluklarının olmadığı anlaşılacak bir ambalajlama anlamındadır. Terim, ürünü gönderen tarafından kontrol edilen taşıma zinciriyle taşınan ve aynı veya birbiriyle uyumlu benzer içeriklerle yeniden doldurulmuş olanları kapsar;

'TUD (RID)' Tehlikeli Malların Demiryoluyla Uluslararası Taşınmasıyla ilgili Yönetmelikler anlamındadır [COTIF'in (Demiryoluyla uluslararası taşımayla ilgili anlaşma) Ek 1'den İlave B'ye (Malların Demiryoluyla Uluslararası Taşınması Kontratıyla ilgili Yeknesak Kanunlar) (CIM) kadar olan kısmı];

'Sert iç hazne' (tekparça OHK'ler (IBC) için) dış kasanın yardımı olmadan, boş ve kapakları açık iken genel biçimini koruyan hazne anlamına gelir. 'Sert' olmayan herhangi bir iç hazne 'esnek' sayılır;

'Sert plastik IBC' uygun yardımcı donanımla birlikte yapısal bir donanıma sahip olabilen sert plastikten bir gövde anlamındadır;

'OHK'lerin düzenli bakımı', bkz. 'Orta-boy Hacimli Konteyner (OHK [IBC])';

'Güvenlik valfi' basınçla otomatik olarak çalışan, amacı tankı kabul edilmez derecede aşırı iç basınçtan korumak olan yaylı bir aygıttır;

'KHÇS' bkz. 'Kendi kendine Hızlanan Çözülme Sıcaklığı';

'Hurda ambalajlama' zarar görmüş, hasarlı, sızdıran tehlikeli mal ambalajlarının veya saçılmış veya sızmış tehlikeli malların kurtarma veya tasfiyesi amaçlı taşıma için içine konuldukları özel bir ambalajlama anlamına gelir;

'Kendi kendine Hızlanan Çözülme Sıcaklığı' (KHÇS [SADT]), taşıma sırasında ambalajlardaki maddelerde kendi kendine hızlanan çözülmenin görülebileceği en düşük sıcaklıktır. KHÇS'nı belirlemeye ve saklama sırasında ısıtmanın etkilerine ilişkin hükümler Sınama ve Ölçüt Kılavuzu'nda Kısım II'de yer alır;

'Yardımcı donanım'

(a) tank için doldurma ve boşaltma, havalandırma, güvenlik, ısıtma ve ısı yalıtımı aygıtları ve ölçüm cihazları anlamına gelir;

(b) Akülü araç elemanları veya bir ÇPGK için manifold dahil doldurma ve boşaltma aygıtları, güvenlik aygıtları ve ölçüm cihazları anlamına gelir;

(c) bir OHK (IBC) için doldurma ve boşaltma aygıtları ve herhangi bir basınç-hafifletici veya havalandırma, güvenlik, ısıtma ve ısı yalıtımı aygıtları ve ölçüm cihazları anlamına gelir;

NOT: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7

'Denge basıncı' ısı ve yayılım dengesine ulaşmış basınçlı bir haznenin içindekilerin basıncıdır;

'Örtülü konteyner' yüklenen malları korumak için bir örtüsü olan açık bir konteynerdir;

'Örtülü taşıt' yükü korumak için bir örtüsü bulunan açık bir taşıttır;
'Kaplama' maddeyi tutan kaplamadır (açıklıklar ve kapakları dahil);

NOT 1: Bu tanım haznelere uygulanmaz.

NOT 2: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7

'Sızdırmaz ambalajlama' taşıma sırasında oluşmuş ince katı maddeler dahil, kuru içeriğin dökülmesine izin vermeyen bir ambalajlamadır;

'Küçük konteyner' iç hacmi 1 m³'ten küçük ve 3 m³'ten büyük olmayan bir konteynerdir;

NOT: Radyoaktif malzemeler için bkz. 2.2.7.2.

'Gaz İçeren Küçük Hazne', bkz. 'Gaz kartuşu';

'Kati' şu anlamlara gelir:

- (a) 101.3 kPa basınçta erime noktası veya başlangıç erime noktası 20 °C'den yüksek olan bir maddedir, veya
- (b) ASTM D 4359-90 test metoduna göre sıvı olmayan veya 2.3.4'te belirtilen akışkanlığı belirlemek için yapılan teste (penetrometre testi) uyan ölçütlere göre macunsu olan bir maddedir;

'Yapısal donanım' şu anlamlara gelir:

- (a) tanker veya sökülebilir tankların tankları için, kaplamanın dış veya iç destekleyici, bağlayıcı, koruyucu veya sabitleyici üyeleri demektir;
- (b) tank-konteynerin tankı için, kaplamanın dış veya iç destekleyici, bağlayıcı, koruyucu veya sabitleyici üyeleri demektir;
- (c) Akülü araçların elemanları veya bir ÇPGK için kaplama veya haznenin dış veya iç destekleyici, bağlayıcı, koruyucu veya sabitleyici üyeleri demektir;
- (d) Esnek OHK'ler dışındaki OHK'ler için, gövdenin destekleyici, bağlayıcı, taşıyıcı, koruyucu veya sabitleyici üyeleri (plastik iç hazneli tekparça OHK'ler için taban paletleri dahil) demektir;

NOT: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7.

'Takas-gövdesi', bkz. 'Konteyner';

'Tank' yardımcı ve yapısal donanımıyla birlikte bir kaplama anlamındadır. Tek başına kullanıldığında tank terimi bu kısımda tanımlandığı gibi akülü araçlarının veya ÇPGK'ların elemanlarını oluşturan tanklar dahil, bir tank-konteyner, portatif tank, sökülebilir tank veya sabit depo anlamındadır (ayrıca bkz. 'sökülebilir tank', 'Sabit tank', 'Portatif tank' ve 'Çok elemanlı gaz konteyneri');

NOT: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7.4.1.

'Tank-konteyner', bir konteynerin tanımını karşılayan ve bir kaplama ve donanım parçaları içeren bir taşıma donanımdır. Buna tank-konteynerin hareketini durumunda önemli bir değişiklik olmadan kolaylaştıran donanım da dahildir. Bu tank-konteynerler gaz, sıvı, toz veya granül maddeleri taşımada kullanılır ve kapasiteleri 0.45 m³'ten (450 litre) büyüktür;

NOT: Bölüm 6.5'in şartlarını sağlayan OHK'ler tank-konteyner sayılmazlar;

'Tank-konteyner/portatif tank işletmeni' tank-konteyner/portatif tank'ın adına kaydedildiği herhangi bir işletmedir;

'Tank takas gövdesi' bir tank-konteyner olarak kabul edilir;

'Tanker' sıvı, gaz, toz veya granül maddeleri taşımak için yapılan ve bir veya birden çok tank içeren bir taşıt anlamına gelir. Uygun taşıt, veya içinde kullanılan çalışan aksamın birimlerine ek olarak, bir tanker bir veya birden çok kaplama, bunların donanımının parçaları ve bunları araca veya çalışan aksamın parçalarına tutturmak için bağlantı elemanı içerir;

'Teknik isim' tanınmış bir kimyasal ad, ilgiliyse biyolojik bir ad, veya güncel bilimsel ve teknik elkitablarında, dergilerde ve makalelerde kullanılan diğer bir ad anlamına gelir (bkz. 3.1.2.8.1.1);

'Test Basıncı' başlangıç veya düzenli muayene için uygulanan basınç testi boyunca gerekli basınç anlamına gelir. (Ayrıca bkz. "Ölçüm basıncı", "Boşaltım basıncı", "Doldurma basıncı" ve "Azami çalışma basıncı (gösterge basıncı)");

NOT: Portatif tanklar için bkz. Bölüm 6.7.

'Taşıma birimi' bağlı bir treyleri olmayan bir motorlu taşıt veya bağlı bir treyler ve motorlu taşıtı içeren birleşim anlamına gelir;

'Tabla' (Sınıf 1) paketin içine, arasına veya dışına yerleştirilen ve ambalaja sıkıca geçmiş haldeki, metal, plastik, fiber levha veya başka bir uygun maddeden bir tepsi anlamına gelir. Tablanın yüzeyi, ambalaj veya nesnelerin yerleşmesini, güvenli bir şekilde tutulmasını ve birbirlerinden ayrı tutulmasını sağlayacak biçimde şekillendirilmiş olabilir;

'Tüp' (Sınıf 2) su kapasitesi 150 litreden çok ve 3000 litreden az olan, ek yeri olmayan taşınabilir bir basınçlı hazne anlamına gelir;

'Yüklenici', bkz. 'İşletme';

'UN Model Yönetmelikleri' Birleşmiş Milletlerce basılmış Tehlikeli Malların Taşınmasına İlişkin Tavsiyeler'in gözden geçirilmiş 12nci baskısına eklenen Model Yönetmelikler anlamına gelir. (ST/SG/AC.10/1/Rev.12)

'UN numarası' madde veya nesnelerin UN Model Yönetmelikleri'nden alınmış 4 basamaklı tanımlama numarası anlamına gelir;

'Vakumlu atık tankı' öncelikle tehlikeli atıkların taşınmasında kullanılan ve Bölüm 6.10'da belirtildiği gibi atıkların yükleme ve indirme işlemlerini kolaylaştırmak üzere özel yapısı ve/veya donanımı olan sabit bir tank, sökülebilir tank, tank-konteyner veya tank takas gövdesi anlamına gelir. Bölüm 6.7 veya 6.8'in koşullarını tamamen sağlayan bir tank, vakumlu bir atık tankı sayılmaz.

'Vakum valfi' basınçla otomatik olarak çalışan, amacı tankı kabul edilmez negatif iç basınçtan korumak olan yaylı bir aygıttır;

'Taşıt' bkz. 'Akülü araç', 'Kapalı taşıt', 'Açık taşıt', 'Örtülü taşıt' ve 'Tanker';

'Atıklar' öngörülen doğrudan bir kullanımı olmayan ama yeniden işleme, çöpe atma, yakarak bertaraf etme veya başka yollarla elden çıkarma için taşınan maddeler, çözeltiler, karışımlar veya nesnelere anlamına gelir;

'Tahta Fıçı' halkalarla tutturulmuş tahtalardan ve kapaklardan oluşmuş, kenarları bombeli, yuvarlak kesitli, ahşaptan yapılmış bir ambalajlama anlamına gelir ;

'Ahşap OHK (IBC)' iç astarı ve uygun yardımcı ve yapısal donanımı olan, sert ya da katlanır ahşap gövde anlamına gelir;

'Çalışma basıncı', tam basınçlı bir haznede 15 °C referans sıcaklığında sıkışmış bir gazın dengedeki basıncı anlamına gelir;

NOT: Tanklar için bkz. 'En yüksek çalışma basıncı'.

'Dokuma plastikleri' (esnek OHK'ler için) gergin şeritlerden veya uygun plastik malzemeden monofillerden yapılmış bir malzeme anlamına gelir.

1.2.2 Ölçüm Birimleri

1.2.2.1 Aşağıdaki ölçüm birimleri ^a ADR’de mevcuttur;

Ölçülen nicelik	SI birimi ^b	Kabul edilebilir alternatif birim	Birimler arasındaki ilişki
Uzunluk	m (metre)	--	--
Alan	m ² (metrekare)	--	--
Hacim	m ³ (metreküp)	l ^c (litre)	1 lt = 10 ⁻³ m ³
Zaman	s (saniye)	dak. (dakika)	1 dak. = 60 s.
		sa. (saat)	1 saat = 3600 s.
		g. (gün)	1 gün = 86 400 s
Kütle	kg (kilogram)	g (gram)	1 g = 10 ⁻³ kg.
		t (ton)	1 t = 10 ³ kg.
Kütleli yoğunluk (özkütle)	kg / m ³	kg/l	1 kg/l = 10 ³ kg / m ³
Sıcaklık	K (kelvin)	° C (derece Celsius)	0°C = 273.15 K
Sıcaklık farkı	K (kelvin)	° C "	1°C = 1K
Kuvvet	N (Newton)	--	1 N = 1kg m/sn ²
Basınç	Pa (pascal)	bar (bar)	1 bar = 10 ⁵ Pa
		1 Pa	= 1 N/m ²
Gerilim	N / m ²	N / mm ²	1 N/mm ² = 1 MPa
İş		kWh	1 kWh = 3.6 MJ
Enerji	J (joule)	(kilowattsaat)	1J = 1Nm = 1Wsn
Isı Miktarı		eV (elektronvolt)	1 eV = 0.1602 x 10 ⁻¹⁸ J
Güç	W (watt)	--	1W = 1J/sn = 1Nm/s
Kinematik akma (viskozite)	m ² / s	mm ² / sn	1 mm ² / sn = 10 ⁻⁶ m ² / s
Dinamik akma (viskozite)	Pa s	mPa sn	1 mPa sn = 10 ⁻³ Pa s
Etkinlik (Aktivite)	Bq (becquerel)		
Doz eşdeğeri	Sv (sievert)		

^a Genelde kullanılmakta olan birimlerin SI birimlerine çevrilmesi için aşağıdaki yuvarlatılmış rakamlar kullanılabilir.

Kuvvet

$$1 \text{ kg} = 9.807 \text{ N}$$

$$1 \text{ N} = 0.102 \text{ kg}$$

Gerilim

$$1 \text{ kg} / \text{mm}^2 = 9.807 \text{ N} / \text{mm}^2$$

$$1 \text{ N} / \text{mm}^2 = 0.102 \text{ kg} / \text{mm}^2$$

Basınç

$$1 \text{ Pa} = 1 \text{ N} / \text{m}^2 = 10^{-5} \text{ bar} = 1.02 \times 10^{-5} \text{ kg} / \text{cm}^2 = 0.75 \times 10^{-2} \text{ torr}$$

$$1 \text{ bar} = 10^5 \text{ Pa} = 1.02 \text{ kg} / \text{cm}^2 = 750 \text{ torr}$$

$$1 \text{ kg} / \text{cm}^2 = 9.807 \times 10^4 \text{ Pa} = 0.9807 \text{ bar} = 736 \text{ torr}$$

$$1 \text{ torr} = 1.33 \times 10^2 \text{ Pa} = 1.33 \times 10^{-3} \text{ bar} = 1.36 \times 10^{-3} \text{ kg} / \text{cm}^2$$

^b Uluslararası Birimler Sistemi (SI), Ağırlıklar ve Ölçümlere ilişkin Genel Konferansı'nda alınan kararların sonucudur (Adres: Pavillion de Bretuil, Pare de St. Cloud, F.92 310 Sèvres).

^c Eğer kullanılan daktilo "1" sayısı ile "l" harfi arasında ayırım yapamıyorsa, litre için "l" kısaltması yerine "L" kısaltması kullanılabilir.

Enerji, İş, Isı Miktarı

$$\begin{aligned} 1J &= 1N.m &= 0.278 \times 10^{-6} \text{ kWsa} &= 0.102 \text{ kgm} &= 0.239 \times 10^{-3} \text{ kcal} \\ 1\text{kWsa} &= 3.6 \times 10^6 \text{ J} &= 367 \times 10^3 \text{ kg m} &= 860 \text{ kcal} \\ 1 \text{ kg m} &= 9.807 \text{ J} &= 2.72 \times 10^{-6} \text{ kWsa} &= 2.34 \times 10^{-3} \text{ kcal} \\ 1 \text{ kcal} &= 4.19 \times 10^3 \text{ J} &= 1.16 \times 10^{-3} \text{ kWsa} &= 427 \text{ kgm} \end{aligned}$$

Güç

$$\begin{aligned} 1W &= 0.102 \text{ kgm/sn} &= 0.86 \text{ kcal/sa} \\ 1 \text{ kgm/sn} &= 9.807 \text{ W} &= 8.43 \text{ kcal/sa} \\ 1 \text{ kcal/sa} &= 1.16 \text{ W} &= 0.119 \text{ kgm/sn} \end{aligned}$$

Kinematik Viskosite

$$\begin{aligned} 1 \text{ m}^2/\text{sn} &= 10^4 \text{ St (Stoke)} \\ 1 \text{ St} &= 10^{-4} \text{ m}^2/\text{sn} \end{aligned}$$

Dinamik akmazlık

$$\begin{aligned} 1 \text{ Pa sn} &= 1 \text{ N sn/m}^2 &= 10 \text{ P (poise)} &= 0.102 \text{ kg sn/m}^2 \\ 1 \text{ P} &= 0.1 \text{ Pa sn} &= 0.1 \text{ N sn/m}^2 &= 1.02 \times 10^{-2} \text{ kg sn/m}^2 \\ 1 \text{ kg sn/m}^2 &= 9.807 \text{ Pa sn} &= 9.807 \text{ N sn/m}^2 &= 98.07 \text{ P} \end{aligned}$$

Bir birimin ondalık katları ve alt-katları, önek veya semboller kullanılarak oluşturulabilir. Bu önek veya semboller, birimin ismi veya sembolü önüne konduğunda aşağıdaki anlamları verir:

<u>Faktör</u>			<u>Önek</u>	<u>Sembol</u>
1 000 000 000 000 000 000	= 10 ¹⁸	kuintilyon	Exa	E
1 000 000 000 000 000	= 10 ¹⁵	katrilyon	Peta	P
1 000 000 000 000	= 10 ¹²	trilyon	Tera	T
1 000 000 000	= 10 ⁹	milyar	Giga	G
1 000 000	= 10 ⁶	milyon	Mega	M
1 000	= 10 ³	bin	Kilo	k
100	= 10 ²	yüz	Hekto	h
10	= 10	on	Deka	da
0.1	= 10 ⁻¹	onda bir	Deci	d
0.01	= 10 ⁻²	yüzde bir	Centi	c
0.001	= 10 ⁻³	binde bir	Milli	m
0.000 001	= 10 ⁻⁶	milyonda bir	Mikro	μ
0.000 000 001	= 10 ⁻⁹	milyarda bir	Nano	n
0.000 000 000 001	= 10 ⁻¹²	trilyonda bir	Pico	p
0.000 000 000 000 001	= 10 ⁻¹⁵	katrilyonda bir	Femto	f
0.000 000 000 000 000 001	= 10 ⁻¹⁸	kuintilyonda bir	Atto	a

NOT: 10⁹ = 1 milyar Birleşmiş Milletlerin İngilizce kullanımıdır. Aynı şekilde, 10⁻⁹ = milyarda bir gösterimi de.

1.2.2.2 Özellikle aksi belirtilmedikçe, ADR'de '%' işareti şunları gösterir:

- katı veya sıvı karışımlarında ve çözeltilerde ve bir sıvı ile ıslatılmış katılarda da karışım, çözelti veya ıslatılmış katının toplam kütesine göre kütle yüzdesi;
- sıkıştırılmış gaz karışımlarında, basınçla doldurulmuşsa gaz karışımının toplam hacmindeki yüzdesi olarak belirtilmiş hacim oranı; kütle olarak doldurulmuşsa karışımın toplam kütledeki yüzdesi olarak belirtilmiş kütle oranı.

(c) Sıvılaştırılmış gazlar ve çözünmüş gazların karışımında, karışımın toplam kütesinin yüzdesi olarak belirtilen kütle oranı.

1.2.2.3 Haznelere ilişkin her türlü basınç (deney basıncı, iç basınç, emniyet vanası açma basıncı gibi) her zaman gösterge basıncı olarak (atmosfer basıncının fazlası olan basınç miktarı) verilir; bununla birlikte, maddelerin buhar basınçları her zaman mutlak basınç olarak ifade edilir.

1.2.2.4 Başka bir sıcaklık belirtilmediği takdirde, ADR’de hazneleri doldurma derecesi belirtilirse, bu her zaman maddelerin 15°C’deki referans sıcaklığıyla bağlantılıdır.

BÖLÜM 1.3

TEHLİKELİ MALLARIN TAŞINMASINDA YER ALAN KİŞİLERİN EĞİTİMİ

1.3.1 Kapsam ve uygulanabilirlik

Görevleri tehlikeli malların taşınması olan ve Bölüm 1.4'te belirtilen taraflar tarafından işe alınan kişiler, bu tür malların taşınmasında sorumluluklarına ve görevlerine uygun gereksinimleriyle ilgili eğitimi almalıdırlar.

Not 1: Güvenlik danışmanının eğitimi konusu için 1.8.3'e bakınız.

Not 2: Taşıt ekibinin eğitimi konusu için Bölüm 8.2'ye bakınız.

1.3.2 Eğitimin Niteliği

Eğitim ilgili bireyin sorumluluk ve görevlerine uygun olarak aşağıdaki biçimde olmalıdır.

1.3.2.1 Genel Bilinçlendirme Eğitimi

Personel tehlikeli malların taşınmasında hükümlerin genel şartlarına aşina olmalıdır.

1.3.2.2 Göreve Özgü Eğitim

Personel, görevleriyle ve sorumluluklarıyla orantılı olarak, tehlikeli malların taşınmasını ilgilendiren yönetmeliğin şartları hakkında ayrıntılı eğitim almalıdır.

Tehlikeli malların birden çok yolla taşındığı durumlarda, personel diğer taşıma şekilleriyle ilgili şartlar hakkında bilgilendirilmelidir.

1.3.2.3 Güvenlik Eğitimi

Personel, yükleme ve indirmeyi de içeren tehlikeli malların taşınımı sırasında oluşan bir kazadaki yaralanma veya patlama riskinin derecesine bağlı olarak tehlikeli malların zararlarını ve tehlikelerini kapsayan eğitimi almalıdır.

Sağlanan eğitim personelin güvenli elleçleme ve acil durum müdahale yöntemleri hakkında bilinçlendirmeyi amaçlamalıdır.

1.3.2.4 Sınıf 7 için Eğitim

Sınıf 7 için, personel, radyasyon tehlikelerini içeren ve kendilerinin veya kendi hareketlerinden etkilenebilecek diğer kişilerin temasını azaltmayı garantilemek için alınacak önlemler hakkında yeterli eğitimi almalıdır.

1.3.3 Belgelendirme

Alınan eğitimin bütün ayrıntıları işveren ve işçi tarafından tutulmalıdır ve yeni istihdam başlangıcında onaylanmalıdır. Yönetmelikteki değişimleri göz önüne alarak eğitim periyodik yenileme eğitimleriyle güçlendirilmelidir.

BÖLÜM 1.4

KATILIMCILARIN GÜVENLİK YÜKÜMLÜLÜKLERİ

1.4.1 Genel Güvenlik Önlemleri

1.4.1.1 Tehlikeli malların taşınması sırasında yer alan taraflar, öngörülebilir tehlikelerin doğası ve kapsamına bağlı olarak zarar ve yaralanmadan uzak durmak ya da gerekirse etkilerini azaltmak için uygun önlemleri almalıdır. Taraflar, ilgili alanlarındaki bütün olaylarda ADR'nin şartlarına uymak zorundadırlar.

1.4.1.2 Kamu güvenliğini tehlikeye sokacak acil bir risk oluştuğunda taraflar hemen acil servislerine haber vermeli ve harekete geçmek için gereken bilgi için ulaşılabilir durumda olmalıdır.

1.4.1.3 ADR çeşitli taraflara düşen yükümlülüklerin kesinliğini belirtebilir.

Anlaşmaya taraf ülkelerden biri mevcut güvenliğin azaltılmadığını düşünürse, 1.4.2 ve 1.4.3'ün yükümlülükleri sağlandığı takdirde, kendi yerel mevzuatlarıyla belirli bir katılımcıya düşen yükümlülükleri başka bir veya birkaç katılımcıya aktarabilir. Anlaşmaya taraf ülke, bu istisnaları, anlaşmaya taraf ülkelerin dikkatine sunacak olan Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreterliği'ne bildirmelidir.

Tarafların ve tarafların ayrı ayrı yükümlülüklerinin tanımlarıyla ilgili 1.2.1, 1.4.2 ve 1.4.3'ün şartları, bahsi geçen katılımcının tüzel kişi, işveren ya da işçi olmasından kaynaklanan yasal sonuçlarla ilgili yerel yasanın hükümlerini etkilememelidir.

1.4.2 Ana Katılımcıların Yükümlülükleri

1.4.2.1 Mal Gönderen

1.4.2.1.1 Tehlikeli malları gönderen, sadece ADR koşullarına uyan sevkiyatlar için teslimat yapmalıdır. 1.4.1 bağlamında malı gönderen kimse aşağıdakilere uymalıdır:

- (a) Tehlikeli malların ADR mevzuatına uygun sınıflandırılmış ve izin verilmiş olduğunu araştırarak tespit etmek;
- (b) Özellikle Bölüm 5.4 ve Bölüm 3'deki tabloların şartlarını göz önüne alarak, taşıyıcıya gerekli bilgi, veri ve gerekirse taşıma için gerekli belgeleri ve taşıma sırasında bulundurulacak belgeleri (yetkiler, onaylar, bildirimler, sertifikalar, vs) sağlamak;
- (c) ADR tanımlarına uygun şekilde onaylanmış, taşınacak maddelerin taşınması için uygun ve ADR'de tarif edilen işaretleri taşıyan ambalajları, büyük ambalajları, orta büyüklükte konteynerleri (IBC'ler) ve tankları (tankerler, sökülebilir tanklar, akülü araçlar, MEGC'ler, portatif tanklar ve tank-konteynerler) kullanmak;
- (d) Sevkiyat araçlarının ve gönderme sınırlamalarının şartlarına uymak;

- (e) Boş, temizlenmemiş ve gazı boşaltılmamış tankların (tankerler, sökülebilir tanklar, akülü araçlar, MEGC'ler, portatif tanklar ve tank-konteynerler) bile veya boş, temizlenmemiş taşıtların ve büyük ve küçük hacimli konteynerlerin uygun olarak işaretlenmiş ve etiketlenmiş olduğundan emin olmak ve boş, temizlenmemiş tankların kapalı olduklarından ve doluları kadar sızdırmaz olduğundan emin olmak.

1.4.2.1.2 Mal gönderen kimse diğer tarafların hizmetlerini kullanıyorsa (ambalajlayıcı, yükleyici, doldurucu, vs.), sevkini ADR şartlarını sağladığından emin olmak için gerekli tedbirleri almalıdır. Mal gönderen, 1.4.2.1.1 (a), (b), (c) ve (e) için, kendisine diğer taraflar tarafından sağlanan bilgi ve verilere güvenebilir.

1.4.2.1.3 Mal gönderen üçüncü bir taraf için çalıştığında, üçüncü taraf taşınacak tehlikeli mallar hakkında mal göndereni yazıyla bilgilendirmeli ve yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyduğu bütün bilgi ve belgeleri sağlamalıdır.

1.4.2.2 Taşıyıcı

1.4.2.2.1 1.4.1 bağlamında uygun olan her durumda taşıyıcı aşağıdaki hususlara uymalıdır:

- (a) Taşınacak tehlikeli malların ADR'ye uygun olarak taşınması için onaylanmış olduğunu araştırarak tespit etmek;
- (b) Taşıma biriminde kanunda öngörülen belgelerin olduğunu araştırarak tespit etmek;
- (c) Taşıyıcı taşıtlarda ve yüklerde görsel olarak belirgin bozukluk, sızıntı veya çatlak, eksik ekipmanı olup olmadığını araştırarak tespit etmek;
- (d) Tankerler, akülü araçlar, sökülebilir tanklar, portatif tanklar, tank-konteynerler ve MEGC'lerin bir sonraki test tarihinin geçmediğini araştırarak tespit etmek;
- (e) Taşıtların olması gerekenden daha fazla yüklenmediğini doğrulamak;
- (f) Tanımlanmış tehlike etiketleri ve işaretlerinin taşıtların üstüne takıldığını araştırarak tespit etmek;
- (g) Yazılı belgelerde sürücü için tanımlanan ekipmanın taşıtta olduğunu araştırarak tespit etmek;

Bunlar, uygun olduğu durumda, taşıma belgeleri ve eşlik edici belgeler esas alınarak, taşıtın veya konteynerin veya uygun olduğu durumda yükün görsel olarak incelenmesiyle yapılmalıdır.

1.4.2.2.2 Taşıyıcı 1.4.2.2.1 (a), (b), (e) ve (f) de olduğu gibi diğer taraflar tarafından sağlanan bilgi ve verilere güvenebilir.

1.4.2.2.3 Taşıyıcı, madde 1.4.2.2.1 uyarınca ADR koşullarında bir ihlal gözlerse, bu durum düzeltilene kadar sevkiyatı göndermemelidir.

1.4.2.2.4 Yolculuk boyunca, taşıma işleminin güvenliğini tehlikeye sokacak bir ihlal gözlemlenirse, trafik güvenliğini, sevkiyatın güvenli bir şekilde durdurulmasını ve halk güvenliğini göz önünde bulundurularak, sevkiyat olabildiğince çabuk bir şekilde durdurulmalıdır. Taşıma işlemi sadece gönderilen mal mevcut düzenlemelerle uyum içindeyse devam ettirilebilir. Yolculuğun geri kalanıyla ilgili yetkili makam(lar) taşıma işlemi izlemek için onay verebilir.

Yolculuğun kalan kısmı için gerekli riayet ve onay sağlanamazsa, yetkili makam(lar) taşıyıcıya gerekli idari yardımı sağlamalıdır. Aynı durum, taşıyıcı, taşınan malların tehlikeli niteliği hakkında mal gönderen tarafından bilgilendirilmediğini yetkili makam(lar)a bildirdiğinde ve özellikle taşıma anlaşmasındaki yasa gereğince malları indirmeyi, yok etmeyi yada zararsız kılmayı istediği durumda da geçerlidir.

1.4.2.3 Alıcı

1.4.2.3.1 Alıcı zorlayıcı nedenler olmadıkça malların kabulünü ertelememekle ve indirme işlemi tamamlandıktan sonra kendisiyle ilgili ADR koşullarını sağlamakla yükümlüdür.

1.4.1 bağlamında alıcı özellikle aşağıda belirtilenlere uymalıdır:

- (a) kullanılan taşıt ve konteynerlerin temizlik ve dezenfektasyon işlemlerini ADR mevzuatına uygun olarak yürütmek;
- (b) konteynerler bir kere tamamıyla boşaltıldığında, temizlendiğinde ve dezenfekte olduğunda, Bölüm 5.3 uyarınca, artık üzerinde tehlike işaretlerini taşınmadığından emin olmak.

1.4.2.3.2 Alıcı diğer tarafların hizmetlerinden yararlanırsa (boşaltıcı, temizleyici, dezenfekte hizmeti vs.), ADR şartlarına uyulduğundan emin olmak için uygun tedbirleri almalıdır.

1.4.2.3.3 Bu kontroller ADR şartlarında bir ihlali gösterirse, alıcı, taşıyıcıya konteyneri sadece ihlal düzeltildikten sonra geri vermelidir.

1.4.3 Diğer Katılımcıların Yükümlülükleri

Diğer tarafların ayrıntılı olmayan listesi ve bunlara ilişkin yükümlülükler aşağıda belirtilmiştir. Bildikleri veya bilmeleri gerektiği gibi, yükümlülükleri Kısım 1.4.1'den bu yana belirtilen diğer taraflar, görevlerini ADR taşıma işleminin bir parçası olarak gerçekleştirirler.

1.4.3.1 Yükleyici

1.4.3.1.1 1.4.1 bağlamında yükleyici aşağıdaki yükümlülüklerle sahiptir:

- (a) Yükleyici tehlikeli malları taşıyıcıya sadece tehlikeli mallar ADR'ye göre onay verilmişlerse teslim edebilir;
- (b) Yükleyici ambalajlanmış tehlikeli malları veya temizlenmemiş boş ambalajları taşıma için teslim ederken ambalajların zarar görüp görmediğini kontrol etmelidir. Yükleyici zarar görmüş ambalajları, özellikle sızdırmaz olmayanları ve tehlikeli malı sızdıran veya sızdırma riski taşıyan ambalajları zarar giderilene kadar teslim etmemelidir. Bu yükümlülük boş temizlenmemiş ambalajlar için de geçerlidir.
- (c) Yükleyici tehlikeli malları taşıta, büyük ya da küçük konteynere yüklerken, yükleme ve elleçlemeye ilişkin özel koşullara uymalıdır;

- (d) Yükleyci tehlikeli malları konteynere yükledikten sonra Bölüm 5.3 uyarınca belirtilen tehlike işareti taşıma koşullarına uymalıdır;
- (e) Yükleyci ambalajları yüklerken, taşıt ya da büyük konteynerdeki tehlikeli malları göz önünde bulundurarak karışık yükleme yasaklarına ve yiyeceklerin ayrımı, diğer tüketim nesnelere ya da hayvan besinlerini ayırmayla ilgili şartlara uymalıdır.

1.4.3.1.2 Yükleyci 1.4.3.1.1 (a), (d) ve (e) için diğer taraflar tarafından sağlanan bilgi ve verilere güvenebilir.

1.4.3.2 Ambalajlayan

1.4.1 bağlamında ambalajlayan aşağıdaki hususlara uymalıdır:

- (a) Ambalajlama veya karışık ambalajlama durumlarını ilgilendiren şartlar ve,
- (b) Ambalajları taşıma için hazırladığında, ambalajların işaretlenmesi ve etiketlenmesini ilgilendiren şartlar.

1.4.3.3 Doldurucu

1.4.1 bağlamında doldurucu aşağıdaki yükümlülüklerle sahiptir:

- (a) Doldurucu, tankları doldurmadan önce tankların ve ekipmanlarının teknik olarak yeterli olduğunu araştırarak tespit etmelidir;
- (b) Doldurucu, tankerlerin, akülü araçların, sökülebilir tankların, portatif tankların, tank-konteynerlerin ve MEGC'lerin bir sonraki test için sürelerinin dolmadığını araştırarak tespit etmelidir;
- (c) Doldurucu sadece doldurulacak tanklarda taşınmasına izin verilen tehlikeli malları tanklara doldurmalıdır;
- (d) Doldurucu tankı doldururken, bitişik kompartımanlardaki tehlikeli malları ilgilendiren şartlara uygun hareket etmelidir;
- (e) Doldurucu tankı doldururken, doldurulan madde için maksimum izin verilebilir doldurma derecesini veya izin verilebilir maksimum litre başına içeriklerin ağırlığını gözlemelidir;
- (f) Doldurucu, dolumu yaptıktan sonra tankın sızdırmazlığını kontrol etmelidir;
- (g) Doldurduğu tankın dışında tehlikeli dolum maddelerinin artıklarının yapışmadığından emin olmalıdır;
- (h) Doldurucu tehlikeli malları taşıma için hazırlarken, belirtilen turuncu plakaların, afişlerin veya etiketlerin, tankların, büyük ve küçük konteynerler üzerine şartlar gereğince takıldığından emin olmalıdır.

1.4.3.4 Tank-konteyner/portatif tank operatörü

1.4.1 bağlamında tank-konteyner/portatif tank operatörü aşağıdaki hususlara uymalıdır:

(a) Yapı, ekipman, testler ve işaretlemelerin şartlara uygun olduğundan emin olmalı;

(b) Kaplamaların ve ekipmanlarının bakımının, normal işletme koşullarında, tank-konteyner/portatif tankın bir sonraki tetkikine kadar ADR mevzuatının şartlarına uygun olduğu şekilde gerçekleştirildiğinden emin olmalıdır;

(c) Kaplama veya kaplama ekipmanının güvenliği, tamir, değişiklik veya bir kaza durumunda azalma eğilimi gösterdiğinde kabul edilebilir bir kontrol yapılmalıdır.

1.4.3.5 (Ayrılmış)

BÖLÜM 1.5

MUAFİYETLER

1.5.1 Geçici Muafiyetler

1.5.1.1 ADR şartlarını teknolojik ve endüstriyel gelişmelere uyarlamak amacıyla, anlaşmaya taraf ülkelerin yetkili otoriteleri, güvenlikten taviz vermemek koşuluyla, ADR şartlarının geçici ihlaliyle, kendi sınırları içinde belirli taşıma işlemlerini doğrudan kendi aralarında anlaşarak yetkilendirebilirler. Geçici ihlallere bağlı girişimi üstlenen otorite, bu ihlalleri, anlaşmaya taraf ülkeleri bu durumdan haberdar eden¹ Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreterliği'nin dikkatine sunmalıdır.

NOT: 1.7.4'e uygun "özel düzenleme" bu bölüme göre geçici ihlal olarak değerlendirilmemektedir.

1.5.1.2 Geçici ihlallerin geçerlilik dönemi uygulamaya girişinden itibaren 5 yılı geçmeyecektir. ADR mevzuatında ilgili bir değişikliğin yürürlüğe girişinden itibaren geçici ihlal otomatik olarak sona erecektir.

1.5.1.3 Geçici ihlaller temeline dayalı taşıma işlemleri, ADR bilincindeki taşıma işlemlerinden oluşmalıdır.

1.5.2 (Rezerve edilmiş)

---

¹ Sekreterya Notu: Bu bölümde belirtilen özel anlaşmalar Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreteryası'nın web sayfasında görülebilir.
(<http://www.unece.org/trans/danger/danger.htm>)

BÖLÜM 1.6

GEÇİŞ DÖNEMİ KURALLARI

1.6.1 Genel

1.6.1.1 Aksi belirtilmedikçe, ADR'nin konusu olan maddelerin ve nesnelerin 30 Haziran 2003 tarihine kadar olan taşınmaları, 31 Aralık 2002 tarihine kadar geçerli olan ADR koşullarına uygun olmalıdır.

1.6.1.2 31 Aralık 1998 tarihine kadar öngörölmüş model tehlike etiketleri, stoklar tükenene kadar kullanılabilir.

1.6.1.3 Anlaşma taraflarından birinin silahlı kuvvetlerine ait ve 1 Ocak 1990 tarihinden önce ADR mevzuatına uygun olarak ambalajlanmış Sınıf 1'e dahil madde ve nesnelere, ambalajlandıktan sonra açılmamış ve taşıma belgelerinde 1 Ocak 1990 tarihinden önce ambalajlanmış askeri mal oldukları belirtilmiş ise, 31 Aralık 1989 tarihinden sonra da taşınmaya devam edebilir. 1 Ocak 1990 tarihinden sonra uygulanabilir diğer koşullar bu madde ile uyum içinde olmalıdır.

1.6.1.4 1 Ocak 1990 ve 31 Aralık 1996 tarihleri arasında ADR'nin hükümlerine uygun şekilde ambalajlanmış Sınıf 1'e dahil madde ve nesnelere ambalajlandıktan sonra açılmamış ve taşıma belgelerinde 1 Ocak 1990 ve 31 Aralık 1996 tarihleri arasında ambalajlanmış oldukları taşıma belgesinde belirtilmiş ise, 31 Aralık 1996 tarihinden sonra da taşınmaya devam edebilir.

1.6.1.5 (Ayrılmış)

1.6.2 Sınıf 2 için Hazneler

1.6.2.1 1 Ocak 1997'den önce yapılmış ve 1 Ocak 1997 tarihinden itibaren yürürlükte olacak olan ADR'nin hükümleri ile uyum içinde olmayan, fakat 31 Aralık 1996 tarihine kadar ADR koşullarınca kullanılmasına izin verilmiş haznelere, P200 ve P203 ambalajlama talimatlarına periyodik test koşullarına uyuyorsa bu tarihten sonra da taşınmaya devam edebilir.

1.6.2.2 Tanım 1.2.1 ile uyum içinde olan ve 1 Ocak 1997'den önce ilk inceleme veya periyodik inceleme için gönderilen tüpler, boş ve temizlenmemiş etiketsiz olarak bir sonraki dolun veya periyodik incelemeye kadar taşınabilir.

1.6.2.3 1 Ocak 2003 tarihinden önce inşa edilmiş, Sınıf 2'ye ait nesnelere taşınımı için tasarlanmış haznelere bu tarihten sonra da kullanılmaya devam edebilir ve koşullara uyan işaretlemeler 31 Aralık 2002 tarihine kadar kullanılabilir.

1.6.3 Sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar

1.6.3.1 Eğer ekipman çeperi Kısım 6.8 koşullarına uyuyorsa ve 1 Ekim 1978 tarihinden bu yana geçerli koşullardan önce yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, kullanım için tutulabilir. Sınıf 2'nin sıvılaştırılmış gaz akışkanlarının taşınımı dışında, çeper kalınlığı için hesaplanmış basınç yumuşak çelik için 0.4 Mpa'dan (4 bar) (ölçüm basıncı) aşağı olmamalı ve alüminyum ve alüminyum alaşımları için 200 kPa'dan (2 bar) (ölçüm basıncı) aşağı olmamalıdır.

Tankların çembersel kesit alanları dışında, hesaplamalarda kullanılacak olan çap, tankerin gerçek kesit alanına ait olan çemberin çapı olmalıdır.

- 1.6.3.2 Geçici koşullarla serviste tutulan sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar için periyodik testler, 6.8.2.4 ve 6.8.3.4 koşulları ve diğer çeşitli maddelerin ilgili özel koşulları uyarınca yürütülebilir. Daha yüksek bir test basıncı koşullarda öngörülmedikçe, alüminyum ve alüminyum alaşım çeperleri için 200 kPa (2 bar) (ölçüm basıncı) yeterli olacaktır.
- 1.6.3.3 1.6.3.1 ve 1.6.3.2'deki geçici koşulları sağlayan ve tehlikeli malların taşınımı için onaylanmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar 30 Eylül 1993 tarihine kadar kullanılabilir. Sınıf 2 malzemelerinin taşınımı için tasarlanmış veya duvar kalınlığı ve ekipman özellikleri bölüm 6.8'e uygun olan sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar için bu geçici dönem uygulanamaz.
- 1.6.3.4 (a) 1 Mayıs 1985'ten önce, 1 Ekim 1978 ve 30 Nisan 1985 tarihleri arasında yürürlükte olan ADR koşullarına uygun olarak yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 1 Mayıs 1985'ten sonra geçerli olan koşulları sağlamasa bile bu tarihten sonra da kullanılabilirler.
- (b) 1 Mayıs 1985 ile 1 Ocak 1988 tarihinden itibaren geçerli olan koşullar süresince yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, o güne kadar geçerli ADR mevzuatına uygun yapıldıysa, ADR koşullarını tam yerine getirmese bile, bu tarihten sonra da kullanılabilirler.
- 1.6.3.5 1 Ocak 1993'ten önce yapılmış ve 31 Aralık 1992'ye kadar geçerli koşullarla yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 1 Ocak 1993'ten sonraki koşulları sağlamasalar bile kullanılabilir.
- 1.6.3.6 (a) 1 Ocak 1978 ve 31 Aralık 1984 tarihleri arasında yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 31 Aralık 2004 tarihinden sonra kullanılırsa, 1 Ocak 1990'dan itibaren geçerli ve çeper kalınlığı ve zarara karşı korunmaya ilişkin marjinal 211 127(5) koşullarına uymalıdır.
- (b) 1 Ocak 1985 ve 31 Aralık 1989 tarihleri arasında yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 31 Aralık 2010 tarihinden sonra kullanılırsa, 1 Ocak 1990'dan itibaren geçerli ve çeper kalınlığı ve zarara karşı korunmaya ilişkin marjinal 211 127(5) koşullarına uymalıdır.
- 1.6.3.7 1 Ocak 1999'dan önce yapılmış ve 31 Aralık 1998'e kadar geçerli koşullar uyarınca yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 1 Ocak 1999'dan sonra geçerli kurallara uymasalar bile kullanılabilir.
- 1.6.3.8 1 Ocak 1997'den önce yapılmış ve Sınıf 2 malzemeleri için tasarlanmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, bir sonraki periyodik teste kadar, 31 Aralık 1996 tarihine kadar geçerli koşullara uygun işaretlemeleri taşıyabilir.

ADR'deki değişiklikler yüzünden bazı gazların nakliyat isimleri değiştirildiğinde, sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar veya levhalar (6.8.3.5.6 (b) veya (c)'ye bakınız.) üzerindeki gaz isimleri bir sonraki periyodik

testte uyarıldığı takdirde, levhalar ve çeperler üzerindeki isimleri değiştirmeye gerek yoktur (6.8.3.5.2 veya 6.8.3.5.3'e bakınız).

- 1.6.3.9 (Ayırılmış)
- 1.6.3.10 1 Ocak 1995'ten önce BM No. 3256 malzemelerinin taşınımı için tasarlanmış ama 1 Ocak 1995'ten bu yana geçerli koşulları sağlamayan sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 31 Aralık 2004 tarihine kadar kullanılabilir.
- 1.6.3.11 31 Aralık 1996'ya kadar geçerli koşullar uyarınca 1 Ocak 1997'den önce yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 1 Ocak 1997'den itibaren geçerli marjinal 211 332 ve 211 333 koşullarına uymasa bile kullanılabilir.
- 1.6.3.12 1 Ocak 1999'dan önce BM No. 2401 piperidin taşınımı için yapılmış ve 31 Aralık 1998'e kadar geçerli marjinal 211 322 koşullarına uygun yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 1 Ocak 1999'dan itibaren geçerli koşullara uymasa bile 31 Aralık 2004 tarihine kadar kullanılabilir.
- 1.6.3.13 1 Ocak 1997'den önce BM No.3257 maddelerinin taşınımı için tasarlanmış sabit tanklar (tankerler) ve sökülebilir tanklar, 1 Ocak 1997'den itibaren geçerli koşullara uymasa bile 31 Aralık 2006 tarihine kadar kullanılabilir.
- 1.6.3.14 (Ayırılmış)
- 1.6.3.15 1 Ocak 1997'den önce UN No'ları: 1092,1098, 1135, 1143, 1182, 1199, 1238, 1251, 1605, 1647, 1695, 1809, 2295, 2337, 2407, 2438, 2477, 2487, 2488, 2558, 2606, 2644, 2646, 2686, 3023, 3289 ve 3290 olan malzemelerin taşınımı için tasarlanmış sabit tanklar (tankerler) ve sökülebilir tanklar, 31 Aralık 1996'ya kadar geçerli koşullarla uyum içinde olup 1 Ocak 1997'den itibaren geçerli koşulları sağlamasalar bile 31 Aralık 2002 tarihine kadar kullanılabilir.
- 1.6.3.16 Madde 9.2.2'nin koşullarını sağlamayan 1 Temmuz 1997'den öncesi kayıtlı akülü araçlar, 31 Aralık 2004 tarihine kadar kullanılabilir.
- 1.6.3.17 (Ayırılmış)
- 1.6.3.18 1 Ocak 2003'ten önce 30 Haziran 2001'e kadar geçerli koşullara uygun yapılmış sabit tanklar (tankerler), sökülebilir tanklar ve akülü araçlar, 1 Temmuz 2001'den itibaren geçerli koşullara uymasalar bile kullanılabilir. Tasarım tipi onayları ve ilgili işaretlemeler için tanker kodu tahsisi 1 Ocak 2009 öncesine kadar yürütülebilir.
- 1.6.3.19 1 Ocak 2003'ten önce 31 Aralık 2002'e kadar geçerli 6.8.2.1.21 koşullarına uygun yapılmış sabit tanklar (tankerler) ve sökülebilir tanklar, 1 Ocak 2003'ten itibaren geçerli koşulları sağlamasalar bile kullanılmaya devam edebilir.
- 1.6.3.20 1 Temmuz 2003'ten önce 31 Aralık 2002'e kadar geçerli koşullara uygun yapılmış sabit tanklar (tankerler) ve sökülebilir tanklar, 1 Ocak 2003'ten itibaren geçerli 6.8.2.1.7 koşullarını ve 6.8.4 (b)'nin özel koşulu TE15'i sağlamasalar bile kullanılmaya devam edebilir.

1.6.3.21 Lifle Güçlendirilmiş Plastik (LGP) Tanklar

1 Temmuz 2001 öncesi tasarım tipine uygun, 30 Haziran 2001 tarihine kadar geçerli olan, Ek B.1.c, koşullarına göre tasarım tipine sahip ve 1 Temmuz 2002'den önce yapılmış LGP tankları, 30 Haziran 2001'e kadar geçerli koşullara uygun olunmuşsa ve uygun olmaya devam edilecek ise, kullanım ömürleri boyunca kullanılmaya devam edebilir.

Buna karşılık, 1 Temmuz 2001'den itibaren 30 Haziran 2001'e kadar geçerli koşullara uygun hiçbir yeni tasarım tipi onaylanmayabilir.

1.6.4 Tank-Konteynırlar ve MEGC' ler

1.6.4.1 31 Aralık 1987 tarihine kadar geçerli koşullara uygun ve 1 Ocak 1988'den önce yapılmış tank-konteynerler, 1 Ocak 1988'den sonra yürürlüğe girmiş koşullara uymasalar bile kullanılabilir.

1.6.4.2 31 Aralık 1992 tarihine kadar geçerli koşullara uygun ve 1 Ocak 1993'ten önce yapılmış tanker-konteynerler, 1 Ocak 1993'den sonra yürürlüğe girmiş koşullara uymasalar bile kullanılabilir.

1.6.4.3 31 Aralık 1998 tarihine kadar geçerli koşullara uygun ve 1 Ocak 1999'dan önce yapılmış tanker-konteynerler, 1 Ocak 1999'dan sonra yürürlüğe girmiş koşullara uymasalar bile kullanılabilir.

1.6.4.4 (Ayrılmış)

1.6.4.5 Sınıf 2 malzemelerinin taşınımı için, 1 Ocak 1997'den önce yapılmış tank-konteynerler, bir sonraki periyodik teste kadar 31 Aralık 1996 tarihine kadar geçerli olan koşullara uyan işaretlemeleri taşıyabilir.

ADR'deki değişiklikler yüzünden, bazı gazların uygun nakliyat isimleri değiştirildiğinde, tank-konteynerler, MEGC (CEGK)'ler veya levhalar (6.8.3.5.6 (b) veya (c)'ye bakınız.)üzerindeki gaz isimleri bir sonraki periyodik teste uyarlandığı takdirde, levhalar ve çeperler üzerindeki isimleri değiştirmeye gerek yoktur (6.8.3.5.2 veya 6.8.3.5.3'e bakınız).

1.6.4.6 1 Ocak 1995'ten önce UN No.3256 maddelerinin taşınımı için tasarlanmış tank-konteynerler, 1 Ocak 1995'ten itibaren geçerli koşullara uymasa bile 31 Aralık 2004 tarihine kadar kullanılabilir.

1.6.4.7 31 Aralık 1996'ya kadar geçerli koşullar uyarınca 1 Ocak 1997' den önce yapılmış tank-konteynerler, 1 Ocak 1997'den itibaren geçerli marjinal 212 332 ve 212 333 koşullarına uymasa bile kullanılabilir.

1.6.4.8 (Ayrılmış)

1.6.4.9 UN No. 2401 piperidin taşınımı için, 31 Aralık 1998'e kadar geçerli olan marjinal 212 322 koşullarına uygun, 1 Ocak 1999'dan önce yapılmış tank-konteynerler, 1 Ocak 1999'dan itibaren geçerli koşullara uymasa bile, 31 Aralık 2003 tarihine kadar kullanılabilir.

1.6.4.10 UN No. 3257 maddelerinin taşınımı için, 1 Ocak 1997'den önce tasarlanmış tank-konteynerler, 1 Ocak 1997'den itibaren geçerli koşullara uymasa bile 31 Aralık 2006 tarihine kadar kullanılabilir.

1.6.4.11 (Ayrılmış)

1.6.4.12 1 Ocak 2003'ten önce 30 Haziran 2001'e kadar geçerli koşullara uygun yapılmış tank-konteynerler ve MEGC'ler, 1 Temmuz 2001'den itibaren geçerli koşullara uymasalar bile kullanılabilir. Tasarım tipi onayları ve ilgili işaretlemeler için tank kodu tahsisi 1 Ocak 2008 öncesine kadar yürütülebilir.

1.6.4.13 1 Temmuz 2003'ten önce 31 Aralık 2002'e kadar geçerli koşullara uygun yapılmış tank-konteynerler, 1 Ocak 2003'ten itibaren geçerli 6.8.2.1.7 koşullarını ve 6.8.4 (b)'nin özel koşulu TE15'i sağlamasalar bile kullanılmaya devam edebilir.

1.6.5 Taşıtlar

1.6.5.1 1 Temmuz 1997'den önce kayıtlı ve 9.1.2 ve 9.2.2 koşullarına uygun olmayan ve 3000 litre kapasiteyi aşan tank-konteynerler veya portatif tankların taşınması için kullanılan taşıma birimleri, 31 Aralık 2004 tarihine kadar kullanılabilir. 31 Aralık 1996 tarihine kadar geçerli ve marjinal 10 283 sağlanana kadar, taşıma birimleri 30 Haziran 2001 tarihine kadar geçerli ve Ek B.3'te gösterilen modellerle uyumlu sertifikaya konu olabilir ve yayınlanabilir.

1.6.5.2 1 Ocak 1995'ten önce kayıtlı ve bu tarihten önce UN No. 3256 maddelerinin taşınımı için kullanılan ve 9.2.2, 9.2.3, 9.2.5, ve 9.7.6'nın koşullarını tam olarak yerine getirmeyen ve sökülebilir tanklar, tank-konteyner veya portatif tank taşınması için tasarlanmış taşıtlar, 31 Aralık 2004 tarihine kadar kullanılabilir.

Madde 9.1.2.1.2 uyarınca sertifika onayı gerektiğinde, sertifikada taşıtın madde 1.6.5.2 tarafından onaylı olduğunun belirtilmesi gerekir.

1.6.5.3 1 Ocak 1997'den önce kayıtlı ve bu tarihten önce UN No. 3257 maddelerinin taşınması için kullanılan ve 9.2.2, 9.2.3, 9.2.5, ve 9.7.6'nın koşullarını tam olarak yerine getirmeyen ve sökülebilir tanklar, tank-konteyner veya portatif tank taşınması için tasarlanmış taşıtlar, 31 Aralık 2006 tarihine kadar kullanılabilir.

1.6.5.4 Temel taşıtların yapımında Kısım 9 uyarınca 31 Aralık 2002 tarihine kadar geçerli olan koşullar, 30 Haziran 2004 tarihine kadar uygulanabilir.

1.6.5.5 1 Ocak 2003'ten önce kayıtlı veya servise giren taşıtların elektrik ekipmanları madde 9.2.2, 9.3.7 veya 9.7.8 koşullarına uygun olmayıp 30 Haziran 2001'e kadar geçerli koşullara uyuyorsa hala kullanılabilir.

1.6.5.6 Madde 8.1.4 uyarınca 31 Aralık 2002 tarihine kadar geçerli koşullara uygun, yangın söndürücülerle donatılmış aktarma üniteleri, 31 Aralık 2007 tarihine kadar kullanılabilir.

1.6.6 Sınıf 7

1.6.6.1 *IAEA Güvenlik Yayınları No:6'nın 1985 ve 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskılarında yetkili otorite onayı istenmeyen ambalajlar*

Yetkili otoritelerce tasarım onayına gerek olmayan harici ambalajlar olan Endüstriyel ambalajlar Tip EP-1, Tip EP-2, Tip EP-3 ve Tip A ve “Regulations for the safe Transport of Radioactive Material” (“Radyoaktif Malzemelerin Güvenli Taşınması için Yönetmelikler”) (IAEA Güvenlik Yayınları No.6) yayının 1985 veya 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskılarındaki koşulları yerine getiren ambalajlar, 1.7.3'ün koşullarını ve etkinlik limitleri ve 2.2.7.7'nin madde sınırlama koşulları ile uyum içinde olduğu sürece zorunlu kalite güvence programına bağlı olarak kullanılmaya devam edebilir.

31 Aralık 2003'ten sonra değiştirilen ve üretilen ambalajlar, güvenliği arttırmak için olmadıkça ADR'nin bütün koşullarını yerine getirmelidir. 31 Aralık 2003'ten önce IAEA Güvenlik yayınları No.6 1985 ve 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskıları uyarınca taşınım için hazırlanmış ambalajlar taşınmaya devam edebilir. Bu tarihten sonra taşınmaya hazırlanan ambalajlar ADR koşullarına uygun olmalıdır.

1.6.6.2 *IAEA Güvenlik Yayınları No:6'nın 1973, 1973(düzeltilmiş), 1985 ve 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskılarında onaylanan ambalajlar*

1.6.6.2.1 Yetkili otorite tarafından IAEA Güvenlik yayınları No.6 1973 veya 1973 (düzeltilmiş) baskıları gözetiminde ambalaj tasarımı için üretilen ambalajlar, 1.7.3 ile uygun olan zorunlu kalite güvence programının koşullarını, etkinlik limitleri ve 2.2.7.7'nin madde sınırlamaları ve çok milletli onay aldığı sürece kullanılmaya devam edebilir. Bu tür ambalajlamaların yeni üretiminin başlamasına izin verilmemelidir. Yetkili otorite tarafından belirlenen ambalajlama tasarımındaki değişiklikler veya onanmış radyoaktif içeriğin niteliği veya niceliği güvenliğin önemini belirlediği gibi ADR'nin gerektirdiği koşullara uymalıdır. 5.2.1.7.5 uyarınca her ambalaja bir seri numara verilmeli ve bu numaralar her ambalajın üstünde yer almalıdır.

1.6.6.2.2 Yetkili otorite tarafından IAEA Güvenlik yayınları No.6 1985 ve 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskıları gözetiminde ambalaj tasarımı için üretilen ambalajlar, 1.7.3 ile uygun olan zorunlu kalite güvence programının koşullarını, etkinlik limitleri ve 2.2.7.7'nin madde sınırlamalarını yerine getirdiği sürece 31 Aralık 2003 tarihine kadar kullanılmaya devam edebilir. Bu tarihten sonra çoklu millet onaylı ambalaj tasarımı olduğu sürece ambalajlamalar kullanılabilir. Yetkili otorite tarafından belirlenen ambalajlama tasarımındaki değişiklikler veya onanmış radyoaktif içeriğin niteliği veya niceliği güvenliğin önemini belirlediği gibi ADR'nin gerektirdiği koşullara uymalıdır. 31 Aralık 2006'dan sonra başlayan bütün ambalajlama üretimleri ADR koşullarına uygun olmalıdır.

1.6.6.3 *IAEA Güvenlik Yayınları No:6'nın 1973, 1973 (düzeltilmiş), 1985 ve 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskılarında onaylanan özel radyoaktif maddeler*

Yetkili otoriteler tarafından tek taraflı onay alan özel tip radyoaktif madde üretimi, IAEA Güvenlik yayınları No.6 1973, 1973 (düzeltilmiş) ve 1985 ve 1985 (1990'da düzeltilmiş) baskılarına uygun olarak, 1.7.3 koşullarına uygun olarak zorunlu kalite güvence programı ile uyum içindeyse kullanılmaya devam edebilir. 31 Aralık 2003'ten sonra üretilen bütün özel tip radyoaktif maddeler, ADR koşullarına uygun üretilmelidir.

BÖLÜM 1.7

SINIF 7'YE İLİŞKİN GENEL GEREKLİLİKLER

1.7.1 Genel

1.7.1.1 ADR radyoaktif maddenin taşınımı ile ortaya çıkan radyasyonun kabul edilebilir denetim düzeyi, kritiklik, ve kişilere, mallara ve çevreye gelen ısı zararları hakkında güvenlik standartları yayınlar. Bu standartlar IAEA'nın Radyoaktif Maddelerin Güvenli Taşınmasının Düzenlemeleri (ST-1), IAEA, Viyana (1996) esas alınarak oluşturulur. ST-1'e ilişkin açıklayıcı bilgi, "Advisory Material for the IAEA Regulations for the Safe Transport of Radioactive Material (Radyoaktif Malzemelerin Güvenli Taşınması için IAEA Yönetmeliklerine Öneri Maddeleri) (1996 Basımı)", Güvenlik Standartları Serisi, No. ST-2, IAEA, Viyana (yayımlanacak) adlı yayında bulunabilir.

1.7.1.2 ADR'nin amacı, radyoaktif madde taşınması sırasında kişileri, malları ve çevreyi radyasyon etkilerinden korumaktır. Bu koruma aşağıdaki şartlar ile sağlanır:

- (a) Radyoaktif içeriklerin çevrelenmesi;
- (b) Dış radyasyon seviyelerinin denetimi;
- (c) Kritik korunmanın sağlanması ve
- (d) Isıyla ortaya çıkan zararın önlenmesi

İlk olarak, ambalajlar ve taşıtlara içerik limitlerinin derecelendirilmesi yaklaşımı ve radyoaktif içeriğin oluşturduğu zarara bağlı olarak ambalaj tasarımlarına uygulanan verimlilik standartları uygulanarak bu koşullar sağlanır. İkincil olarak, ambalajların tasarımı ve işlenmesi ve radyoaktif içeriğin niteliğini de göz önünde bulundurarak ambalajların bakımı ile bu koşullar sağlanır. Son olarak, yetkili otoritelerin onayıyla gerektiğinde yönetici kontrol sağlayarak bu koşullar sağlanır.

1.7.1.3 ADR, radyoaktif madde kullanımına bağlı olarak yolla taşınan radyoaktif maddelere uygulanır. Taşıma, radyoaktif maddenin taşınması sırasındaki bütün işlemleri ve durumları içerir. Bunlar, ambalajlamanın tasarımı, üretimi, bakımı, onarımı ve radyoaktif madde ve ambalajların hazırlanması, gönderilmesi, yüklenmesi, transit saklanmayı içeren taşınımı, indirilmesi ve yükün teslimi şeklinde sıralanabilir. ADR'nin verimlilik standartlarına derecelendirilmiş yaklaşımı, üç genel önemlilik düzeyi ile sınıflandırılabilir:

- (a) Rutin taşıma durumları (olaysız);
- (b) Normal taşıma durumları (küçük aksilikler);
- (c) Taşıma sırasında kaza durumları.

1.7.2 Radyasyon Korunma Programı

1.7.2.1 Radyoaktif madde taşınımı, yeterli radyasyondan korunma önlemlerini içeren sistematik düzenlemeleri amaçlayan Radyasyon korunma programının bir parçası olmalıdır.

1.7.2.2 Programda uygulanacak olan tedbirlerin niteliği ve uzantısı, radyasyona maruz kalmanın boyutu ve olasılığı ile ilgili olmalıdır. Program acil tepki yordamları ve 1.7.2.3, ve 1.7.2.4, CV33 (1.1) ve 7.5.11'in (1.4) koşullarını içine almalıdır.

Program belgeleri, istendiğinde, yetkili otoriteler tarafından incelenebilmesi için sağlanabilmelidir.

1.7.2.3 Bireysel alınan doz miktarının boyutu, maruz kalan kişi sayısı ve maruz kalma olasılığını olabildiğince düşük tutarak, ekonomik ve sosyal etkileri göz önünde bulundurarak ve kişilerin aldığı dozajları ilgili doz limitlerinin altında tutarak, gereken korunma ve güvenlik sağlanmalıdır. Taşınım ve diğer etkinlikler arasındaki etkileşimi de içeren yapısal ve sistematik bir yaklaşım benimsenmelidir.

1.7.2.4 Taşıma işlemleri sırasında ortaya çıkan iş kazalarında, belirlenmiş etkin dozaj:

- (a) 1mSv'yi aşmıyorsa bir yıl içinde, bireysel kayıt tutma veya dozaj belirleme programları, ayrıntılı inceleme ve özel görev belirlemeye gerek yoktur;
- (b) bir yıl içinde 1 mSv ile 6 mSv arasında ise, iş yeri veya bireysel kontrol yoluyla dozaj belirleme programı yürütülmelidir;
- (c) bir yıl içinde 6 mSv'nin üstünde ise, bireysel kontrol gereklidir.

Bireysel veya iş yeri kontrol programı yürütüldüğünde ilgili kayıtlar da tutulmalıdır.

1.7.3 Kalite Güvencesi

Yetkili otoriteler tarafından kabul edilebilir uluslararası, ulusal veya diğer standartlara dayanan kalite güvence programları, tasarım, üretim, test, belgelendirme, kullanım, bakım ve özel radyoaktif madde tipleri, az dağılımlı radyoaktif madde ve ambalajlar ve ADR ile uygunluk içinde olan taşınım ve transit saklama incelemeleri için yayımlanmalı ve uygulanmalıdır. Tümüyle gerçekleştirilmiş tasarım ayrıntılarına ilişkin sertifika yetkili otoritelere sağlanmalıdır. Üreten, gönderen veya kullanan, haberdar yetkili otoritelere üretim ve kullanım sırasındaki incelemeler için aşağıdaki hususları sağlamalıdır:

- (a) Üretim yöntemleri ve kullanılan maddelerin onaylanmış tasarım özellikleri ile uyum içinde olması; ve
- (b) Bütün ambalajların periyodik olarak incelenmesi ve gerektiğinde çok kullanım sonrası ilgili bütün koşulları sağlayacak biçimde bakım ve onarım yapılmalıdır.

Yetkili otorite onayı gerektiğinde, bu onay kalite güvence programı yeterliliğine bağlı olmalıdır.

1.7.4 Özel Düzenleme

1.7.4.1 Özel düzenlemeyle, yetkili otoriteler tarafından onaylanmış mallar ADR'nin radyoaktif maddelerin taşınmasına ilişkin tüm koşullarını yerine getirmese bile bu mallar taşınabilir.

NOT: Özel düzenleme, 1.5.1 ile çelişen geçici bir dezavantaj değildir.

1.7.4.2

Özel düzenlemeler dışında, Madde 7'ye uygun malların taşınımı yapılamaz ise bu mallar taşınmamalıdır. ADR'nin Madde 7 gözetimleri yapılamaz ise ve ADR tarafından çeşitli biçimlerde yayımlanan zorunlu güvenlik standartları sağlandığında, bir veya çoklu malların taşınımı için gereken özel düzenleme yetkili otoritelerce onaylanabilir. Taşınım için olan tüm güvenlik düzeyi, en azından uygulanabilir bütün koşullar karşılandığındakine eşit olmalıdır. Bu tür uluslararası malların taşınımı için çok milletli onay gereklidir.

1.7.5

Diğer tehlikeli özelliklere sahip radyoaktif malzemeler

ADR'nin tehlikeli malları taşıma ile ilgili bütün koşullarını yerine getirmek için, radyoaktif ve parçalanma özelliklerinin yanı sıra, patlama, alev alabilme, parlama, kimyasal zehirlilik ve bozuculuk gibi özellikler, belgelendirme, ambalajlama, etiketleme, işaretleme, levha takılması, istifleme, ayırma ve taşıma yaparken, göz önünde bulundurulması gereken durumlardır.

BÖLÜM 1.8

GÜVENLİK ŞARTLARINA UYUMU SAĞLAYAN KONTROLLER VE DİĞER DESTEK ÖNLEMLERİ

1.8.1 Tehlikeli malların idari kontrolleri

1.8.1.1. Anlaşmaya taraf ülkelerin yetkili otoriteleri, tehlikeli malların taşınması ile ilgili şartlara uyulup uyulmadığını araştırmak için kendi ulusal sorumluluk alanlarında, herhangi bir zamanda anlık denetim yapabilirler.

Bu denetimler, karayolu hizmetlerini ciddi olarak aksatmaksızın insanlara, mülkiyete ve çevreye tehlike yaratmayacak şekilde yapılmalıdır.

1.8.1.2. Tehlikeli malların taşınmasında (Bölüm 1.4) taraflar, kendi yükümlülükleri çerçevesinde; kontrollerin yapılması için gerekli bilgileri, yetkili otoritelere ve onların temsilcilerine gecikme olmaksızın verecektir.

1.8.1.3. Yetkili otoriteler, tehlikeli malların taşınmasında (Bölüm 1.4) yer alan işletmelerin emlak kontrollerinin yapılması amacıyla, güvenlik koşullarını tehlikeye atmadan, incelemeler yapabilir, gerekli dokümanlara başvurabilir ve denetleme amacıyla tehlikeli mallardan ambalaj ya da örnek alabilir. Tehlikeli malların taşınmasında (Bölüm 1.4) taraflar, araçlarına, araçlarının bir kısmına, yüklemeye ve ekipmanlarına, gerekli ve makul durumlarda kontrol edilebilmesi için erişimi sağlamalıdır. Taraflar eğer gerek görürlerse, yetkili otoriteyi temsilen, işletmeden birini refakatçi olarak atayabilirler.

1.8.1.4. Yetkili otoriteler ADR gereklerinin yerine getirilmediğini fark ederlerse, eksiklikler giderilene kadar mal gönderimini durdurabilirler veya taşıma işlemini yarıda kesebilirler ya da duruma uygun farklı öneriler getirebilirler. Durdurma işlemi merkez noktada ya da güvenlik gerekçesiyle otoriteler tarafından seçilen bir başka yerde gerçekleştirilebilir. Bu öneriler yol servislerinde önemli bir aksamaya yol açmamalıdır.

1.8.2 Karşılıklı İdari Destek

1.8.2.1. Anlaşmaya taraf ülkeler ADR uygulamaları için ortak yönetim desteği konusunda anlaşmalıdırlar.

1.8.2.2. Üye bir taraf tehlikeli malların taşınması konusunda kendi bölgesinde, merkez ofisi kontrata dahil bir başka tarafın bölgesinde bulunan bir işletmenin, tekrar eden ya da ciddi bir ihlali yüzünden güvenliğin tehlikede olduğunu fark ederse, yetkili otoriteleri konu hakkında bilgilendirmelidir. Tekrar eden ya da ciddi ihlallerin olduğu bölgedeki yetkili otoriteler, merkez ofisi bir başka tarafın bölgesindeki taraftan, ihlallerden sorumlu olan(lar) konusunda gerekli önlemlerin alınmasını isteyebilir. Tekrar eden veya ciddi ihlaller konusunda kişilere ait bilgiler yasal bir davada kullanılması gerekmedikçe aktarılamaz.

1.8.3 Güvenlik Danışmanı

1.8.3.1. Her işletme, tehlikeli malların karayolları ile taşınması, bununla ilgili olarak ambalajlanması, yüklenmesi, doldurma ve boşaltma işlemlerinde kişilerin, mülklerin ve çevrenin korunması için riskleri azaltma konusunda yardımdan sorumlu olarak bir ya da daha fazla güvenlik danışmanı atayacaktır.

1.8.3.2 Anlaşmaya taraf ülkelerin yetkili otoriteleri şu gereklerin işletmelere uygulanmamasını şart koşabilirler:

- a) Taşıma miktarı ile ilgili olarak, her taşıma biriminin; 1.1.3.6, 2.2.7.1.2 ve Bölüm 3.3 ve 3.4'te belirtilenden daha küçük olması durumunda ya da
- b) Asli veya ikincil faaliyetleri tehlikeli malların taşınması ya da yüklenme ve boşaltılması ile ilgili olmayan ancak bazen çok az tehlike veya kirlilik riski içeren tehlikeli malların yurtiçinde taşınması ya da yüklenip boşaltılması.

1.8.3.3 Danışmanın asıl görevi, işletme başkanının sorumluluğu altında, işletmenin limitleri dahilinde uygun araçları ve aktiviteleri belirlemek ve uygun olan en güvenli yolla bu aktivitelerin yönetimini kolaylaştırmaktır.

İşletme içerisindeki aktiviteler göz önüne alındığında, bir danışmanın belirli görevleri şunlardır:

- Tehlikeli malların taşınması hususundaki gereklere uyulduğunun izlenmesi
- Tehlikeli malların taşınması hususunda teşebbüse öneriler sunulması
- Tehlikeli malların taşınması dahilindeki teşebbüs aktiviteleri konusunda teşebbüsü yönetimine, yoksa yerel bir kamu otoritesine yıllık bir rapor hazırlanması. Bu gibi yıllık raporlar 5 yıl saklanır ve istekleri dahilinde ulusal otoritelere açıktır. Danışmanın görevleri, aynı zamanda teşebbüs ile ilgili şu uygulama ve yöntemlerin kontrolünü de içerir.
- Taşınacak tehlikeli malların belirlenmesi yönetimdeki gereklere uyumluluk önerileri
- Taşıma araçları satın alırken, tehlikeli malların taşınması ile bağlantılı olarak özel gereklerin karşılanmasında teşebbüsün uygulamaları
- Tehlikeli malların taşınma, yükleme ve boşaltımında kullanılan ekipmanların kontrol yöntemleri
- Teşebbüs çalışanlarının uygun eğitimi ve bu eğitimin belgelerinin korunması
- Tehlikeli malların taşınması, yüklenmesi veya boşaltılması sırasında bir kaza ya da güvenliği etkileyecek bir olay meydana gelmesi durumunda uygun acil durum yöntemlerinin uygulanması
- Araştırma ve gerektiğinde tehlikeli malların taşınması yüklenmesi veya boşaltılması sırasında meydana gelen ciddi kazalar, olaylar ya da ciddi ihlaller konusunda rapor hazırlanması
- Kazaların, olayların ya da ciddi ihlallerin tekrar oluşmasına karşı önlemlerin uygulanması
- Tehlikeli malların taşınması konusunda üçüncü ülkenin ya da üye bir tarafın kullanılması konusunda yasal prosedürlerde ve özel şartlarda sorumluluklar üstlenilmesi
- Tehlikeli malların taşınması, doldurulması veya boşaltılmasında yer alan çalışanların operasyonel prosedürler ve talimatlar hakkında detaylı bilgiye sahip olmalarının sağlanması
- Tehlikeli malların taşınması yüklenmesi veya boşaltılmasında yer alan risklere karşı daha hazırlıklı olmak için getirilen önlemlerin tanıtılması
- Taşıma sırasında bulunması gereken dokümanların ve güvenlik ekipmanlarının bulunması gereken yerlerde olduğunun tespiti konusundaki prosedürlerin uygulanması ve bu doküman ve ekipmanların tüzüğe uygunluğu

- Yükleme ve boşaltma sırasında gereklere uyulduğuna dair tespit yöntemlerinin uygulanması
- 1.8.3.4 Danışmanın görevlerini yerine getirebilecek; işletme başkanı, işletmede başka görevlere sahip biri ya da işletmede direkt bir çalışan olarak yer almayan biri Danışman olabilir.
- 1.8.3.5 İlgili her işletme, sorulduğu zaman, anlaşmaya taraf ülkelerin yetkili otoritelerine ya da bu amaçla oluşturulan organlara, danışmanlarının künyesi hakkında bilgi verecektir.
- 1.8.3.6 Söz konusu işletmede taşıma, yükleme ve boşaltma sırasında olan bir kazanın, kişileri, mülkü ya da çevreyi etkilemesi ya da bunlara zarar vermesi durumunda danışman, kaza hakkında bilgi toplayarak işletme yönetimine ya da bir kamu otoritesine bir kaza raporu vermelidir. Bu rapor uluslararası ya da ulusal yasama tarafından talep edilmesi halinde işletme yönetimi tarafından yazılması gereken bir raporun yerini tutmaz.
- 1.8.3.7 Danışmana ait karayolu ile taşıma sırasında geçerli bir meslek eğitimi sertifikası olmalıdır. Bu sertifika yetkili otorite ya da üye her bir tarafın bu iş oluşturduğu bir organ tarafından hazırlanacaktır.
- 1.8.3.8 Adayın bir sertifikaya sahip olmak için bir eğitimden geçerek üye tarafın yetkili otoritesi tarafından onaylanan bir sınavı geçmesi gerekir.
- 1.8.3.9 Eğitimin temel amacı; adayları, tehlikeli malların taşınması konusundaki riskler, yasalar, yönetmelikler, taşımanın çeşidine göre uygulanan yönetim hükümleri ve 1.8.3.3'te listelenmiş görevler hakkında yeterli miktarda bilgilendirmektir.
- 1.8.3.10 Sınav yetkili otorite ya da yetkili otoritenin oluşturduğu bir test etme organı tarafından organize edilir.
Test etme organı, yazılı olarak belirlenmelidir. Bu onama kısıtlı süre için oluşturulabilir ve aşağıda sıralanan kriterleri temel alabilir:
- Test etme organının yetkileri
  - Test etme organının sunduğu sınav kalıbının özellikleri
  - Sınavların tarafsızlığından emin olabilmek için alınan önlemler
  - Güvenlik danışmanlarını seçecek organın adaylarla doğal ya da kanuni bir bağının olmaması
- 1.8.3.11 Sınavın amacı; adayların madde 1.8.3.3'te yer alan güvenlik danışmanının üstleneceği görevler hakkında, madde 1.8.3.7'de anlatılan sertifikanın ne için alındığı hakkında yeterli bilgiye sahip olmasıdır. Ve bunun yanında en az aşağıdaki konuları kapsamalıdır:
- a) Tehlikeli mallar dolayısıyla oluşan bir kazanın ve ana kaza nedenlerinin önem çeşitleri hakkında bilgi
  - b) Ulusal yasa gerekleri, uluslararası uzlaşmalar ve anlaşmalar hakkında önemli hususlar:
    - tehlikeli malların sınıflandırılması (çözelti ve karışımları sınıflandırma prosedürü, mal listesinin yapısı, tehlikeli malların sınıflandırılması ve bu

- sınıflandırmanın prensipleri, taşınan tehlikeli malların yapısı, tehlikeli malların fiziksel, kimyasal ve toksikolojik özellikleri);
- genel ambalajlama hükümleri, tanklar ve tank konteyner hükümleri (tip, kod, etiketleme, yapım, ilk ve periyodik inceleme ve test)
  - işaretleme, etiketleme, afişleme ve turuncu plaka işaretlemesi (ambalajların işaretlenip etiketlenmesi, afişlerin ve turuncu plakaların yerleştirilmesi ve kaldırılması)
  - taşıma dokümanlarındaki önemli noktalar (bilgi gereklidir)
  - mal gönderimi metodu ve gönderimdeki sınırlandırmalar (tam yükleme, esaslı taşıma, orta ölçekli konteynirlarda taşıma, konteynirlarda taşıma, sabit ya da yerleştirilebilen tanklarda taşıma)
  - yolcuların taşınması
  - karışık taşımada alınacak tedbirler ve yasaklamalar
  - malların ayrılması
  - taşınan malların sınırlandırılması ve muaf miktarlar
  - alım satım ve istifleme (yüklenme ve boşaltma-doldurma oranları, istifleme ve ayırma)
  - yükleme öncesinde ve boşaltma sonrasında temizleme ve/veya gazdan arındırma
  - ekip, mesleki eğitim
  - araç dokümanları, (taşıma dokümanları, yazım talimatları, araç izin sertifikası, sürücü eğitim sertifikası, eğer varsa cezaların kopyası, diğer dokümanlar)
  - yazılı talimatlar (talimatların ve ekip koruma ekipmanlarının tamamlanması)
  - denetim şartları (park etme)
  - trafik uygulamaları ve sınırlandırmaları
  - tahliye işlemleri yada kirleticilerin sızıntı kazaları
  - taşıma ekipmanları ile ilgili şartlar

1.8.3.12 Sınav sözlü bir bölüm de eklenebilecek bir yazılı testten oluşur.

Yazılı sınav iki bölümden oluşur:

a) adaylar bir soru kağıdına tabi tutulurlar. Soru kağıdındaki sorular madde 1.8.3.11'deki listede bulunan konuları içeren en az 20 açık soru olmalıdır. Ama çoktan seçmeli sorular da uygulanabilir. Bu durumda, iki çoktan seçmeli soru, bir açık soru olarak değerlendirilir. Bu konular içerisinde önem verilmesi gereken belirli konular aşağıda sıralanmıştır:

- genel koruma ve güvenlik önlemleri
- tehlikeli malların sınıflandırılması
- tankları, tank konteynirleri, tank araçları vb. kapsayan, genel ambalajlama hükümleri
- tehlike işaretleri ve etiketleri
- taşıma dokümanındaki bilgiler
- alım satım ve istifleme
- ekip, mesleki eğitim
- araç dokümanları ve taşıma sertifikaları
- yazım talimatları
- taşıma ekipmanlarına ilişkin şartlar

- b) Adaylar madde 1.8.3.11’de belirtilen danışmanın görevlerini kapsayacak bir durum çalışması yaparak, bir danışmada olması gereken özellikleri taşıdıklarını ispat etmelidirler.

- 1.8.3.13 Anlaşmaya taraf ülkeler, belirli tipteki malların taşınması konusunda, işletmedeki aktivitelere uygun uzman aday bulmak için sadece çalıştıkları tipteki mallar hakkında sorular hazırlayabilirler. Bu mal çeşitleri şöyledir:
- Sınıf 1
  - Sınıf 2
  - Sınıf 7
  - 3., 4.1.,4.2., 4.3., 5.1.,5.2.,6.1.,6.2.,8. ve 9. Sınıflar
  - UN No’ları. 1202, 1203 ve 1223

Madde 1.8.3.7’de anlatılan ve ek bölümle ilişkilendirilen sertifika, sadece tek tip tehlikeli mal için geçerlidir ve aday madde 1.8.3.12’de belirtilen koşullarda sorulara tabi tutulacaktır.

- 1.8.3.14 Yetkili otorite ya da test organı sınavın içerdiği soruların bulunduğu bir akış bulunduracaktır.
- 1.8.3.15 Madde 1.8.3.7.’de anlatılan sertifika madde 1.8.3.18’de sunulan formda olacaktır ve üye tüm taraflar tarafından tanınacaktır.
- 1.8.3.16 Sertifika 5 yıl süresince geçerlidir. Sertifika sahibi tazeleyici dersler alarak ya da yetkili otoriteler tarafından onanmış olan bir sınava tekrar girerek sertifikanın süresini, geçerliliği bitmeden önceki son yılda, her defasında 5 yıl süreyle uzatabilir.
- 1.8.3.17 Madde 1.8.3.1 ve 1.8.3.16 arasında yer alan maddeler Danışma Kurulu Yönergesi’ne ilişkin 96/35/EC, 3.Haziran.1996 tarihli (Official Journal of the European Communities, no. L145,19.Haziran.1996, sayfa 10) güvenlik danışmanlarının tehlikeli malların karayolu, tren yolu ve yurtiçi su yolu¹ ile taşınması mesleki eğitimi ve Yönerge 2000/18/EC 17.Nisan.2000 (Official Journal of the European Communities, no. L118,19.Mayıs.2000, sayfa 41), Avrupa Parlamentosu, Danışma Kurulu, güvenlik danışmanlarının tehlikeli malların, karayolu, tren yolu ve yurtiçi su yolu² ile taşınması konusunda minimum sınama şartlarına ilişkin bölümler uygulandığında geçerlidir.

¹ Avrupa Komisyonu Resmi Gazetesi, No. L145, 19 Haziran 1996 sayfa 10

² Avrupa Komisyonu Resmi Gazetesi, No. L118, 19 Mayıs 2000 sayfa 41

1.8.3.18

Sertifika Şekli

Tehlikeli malların taşınması için güvenlik danışmanı eğitim sertifikası

Sertifika numarası:.....
Sertifikayı yayınlayan devletin ayırt edici işareti:.....
Soyad:.....
Ön ad(lar):.....
Doğum tarihi ve yeri:.....
Uyruk:.....
Sertifika sahibinin imzası:.....
Tehlikeli malların taşınma, yükleme ve boşaltmasını içeren işletmeler için ..... tarihine kadar geçerlidir:

Karayolu ile tren ile yurtiçi su yolu ile

..... tarafından hazırlanmıştır.

Tarih:

İmza:

..... tarafından ..... tarihine kadar uzatılmıştır.

Tarih:

İmza:

1.8.4 Yetkili otoriteler ile onlar tarafından yetkilendirilen kurumların listesi

Anlaşmaya taraf ülkeler, her bir durumda ADR'nin ilgili şartına atıfta bulunarak ve gerekli başvurunun yapılması gereken adresi belirterek, ulusal yasaları uyarınca ADR'yi uygulamaya yetkili olan yetkili otoriteler ile onlar tarafından yetkilendirilen kurumların adreslerini Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreterliği'ne bildirecektir.

Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreterliği alınan bilgiler doğrultusunda bir liste yayımlayacak ve bu listeyi güncel tutacaktır. Bu birim listeyi ve değişiklikleri anlaşmaya taraf ülkelere bildirecektir.³

1.8.5 Tehlikeli mallara ilişkin olayların bildirilmesi

1.8.5.1 Anlaşmaya taraf ülkelerden birisinin topraklarında tehlikeli malların taşınması sırasında ciddi bir kaza veya olay olursa, anlaşmaya taraf ülkenin ilgili yetkili otoritesine model 1.8.5.4'e uygun bir rapor taşımacı tarafından verilecektir.

1.8.5.2 Buna karşılık olarak Anlaşmaya taraf ülke, eğer gerekliyse, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreterliği'ne diğer anlaşmaya taraf ülkeleri bilgilendirmek amacıyla bir rapor hazırlayacaktır.

1.8.5.3 Tehlikeli mal sızıntısında veya ani ürün kaybetme riski olduğunda, kişisel yaralanma, maddesel veya çevresel zarar oluştuğunda veya aşağıdaki ölçütlerden bir ya da birkaçı oluştuğunda, vaka 1.8.5.1 uyarınca bir rapor edilecektir:

Doğrudan tehlikeli malların taşınması sırasında oluşan ölüm veya yaralanma ile aşağıdaki yaralanmalar kişisel yaralanma vakaları anlamına gelir;

- (a) yoğun tıbbi bakım gerektirir,
- (b) en az bir gün hastanede kalmayı gerektirir, veya
- (c) en az ardışık üç gün çalışamama ile sonuçlanır.

Ürün kaybı,

- (a) taşıma sınıfı 0 veya 1 olan tehlikeli malların 50 kg/ 50 l veya daha fazla miktarda,
- (b) taşıma sınıfı 2 olan tehlikeli malların 333 kg/ 333 l veya daha fazla miktarda,
- (c) taşıma sınıfı 3 veya 4 olan tehlikeli malların 1000 kg/ 1000 l veya daha fazla miktarda sızması/dağılması anlamındadır.

Ürün kaybı ölçütü, yukarıda belirtilen miktarlarda ani ürün kaybı riski varsa da geçerlidir. Kural olarak, yapısal bir zarar sebebiyle taşıma araçları artık taşımayı devam ettirmeye müsait değilse veya herhangi bir sebepten dolayı yeterli güvenlik seviyesi artık sağlanamıyorsa bu durumun gerçekleştiği varsayılmak zorundadır.

³ Yetkili otoritelerin listesi (1 Temmuz 2002'de güncellenmiş) Bölüm 1 Ek'inde bulunabilir.

(örnek: tank veya konteynırın tahribata uğraması, bir tankerın devrilmesi veya yakınında yangın olması).

Taşınan mallar Sınıf 6.2'nin tehlikeli mallarını içeriyorsa, rapora ilişkin yükümlülük miktar limiti olmadan uygulanır.

Sınıf 7 malzemelerini içeren vakalarda, ürün kaybı ölçütü aşağıdaki gibidir:

(a) Ambalajlardan herhangi bir radyoaktif madde sızıntısı,

(b) Kamuyu ve işçileri iyonlaşan radyasyona karşı koruyan düzenlemelerdeki limit ihlali ile karşı karşıya kalındığında (IAEA Güvenlik Yayınları No: 115- "International Basic safety standards for protection against Ionizing Radiation" (İyonlaşan radyasyon ve radyasyon kaynaklarının güvenliği için uluslararası temel güvenlik standartları), veya

(c) Herhangi bir ambalajın emniyet fonksiyonlarında ek güvenlik tedbirleri alınmadan, taşımaya devam edilemeyecek duruma getiren ciddi bir bozulma olduğu (taşımaya, muhafaza, termal koruma yada kritiklik) düşünüldüğünde.

NOT: Taşınamayan mallar için 7.5.11.CV33 (6)'nın koşullarına bkz.

Tehlikeli mal sızıntısında, miktarına bakılmaksızın tahmin edilen zarar 50.000 Euro'yu geçtiğinde maddesel veya çevresel zarar olarak nitelendirilir. Doğrudan tehlikeli malların taşınması yoluna ve taşıma modu altyapısına yönelik zararlar bu kapsamda göz önüne alınmayacaktır.

Tehlikeli mallara ilişkin vakalarda yetkili otoritelerin olaya müdahil olması, yetkili otoritelerin olaya doğrudan müdahil olması veya olay sırasında tehlike nedeniyle acil yardım servislerini ve kişilerin tahliyesi ya da kamu yollarının (karayolu/tren yolu) en az üç saat (karayolu/tren yolu) süreyle kapatılması anlamına gelmektedir.

Yetkili otorite gerekirse daha fazla bilgi isteyebilir.

1.8.5.4 Tehlikeli malların taşınması sırasında meydana gelecek hadiselerde hazırlanacak rapor modelleri

RID/ADR Bölüm 1.8.5' e göre
Tehlikeli malların taşınması sırasında meydana gelen hadiselerde hazırlanacak rapor

Nakliyecisi/demiryolu altyapı işletmecisi :

.....

Adres :

.....

İrtibat kişisi :..... Telefon:.....Faks:.....

(Yetkili kurum raporu iletilirken, bu kapak sayfasını kaldıracaktır)

6. Olaya dahil Tehlikeli mallar						
UN Numarası ⁽¹⁾	Sınıf	Ambalaj Grubu	Ürün Kaybının tahmini miktarı (kg veya l) ⁽²⁾	İhtiva edenin tanımı ⁽³⁾	İhtiva edilen maddenin tanımı	İhtiva edilenin bozulma türü ⁽⁴⁾
(1) Özel Hükümler 274'e tabi toplu girişlere tayin edilen tehlikeli mallar için, teknik isimler de belirtilecektir.			(2) Sınıf 7 için 1.8.5.3'teki kriterlere göre değerler belirtilecektir.			
(3) Uygun Numarayı belirtiniz 1 Ambalajlama 2 IBC 3 Büyük Ambalajlar 4 Küçük Konteynır 5 Vagon 6 Araç 7 Tank Vagon 8 Tanker 9 Akülü Vagon 10 Akülü Araç 11 Sökülebilir Tanklı Vagon 12 Sökülebilir Tank 13 Büyük Konteynır 14 Tank Konteynır 15 MEGC 16 Portatif Tank			(4) Uygun Numarayı belirtiniz 1 Kayıp 2 Yangın 3 Patlama 4 Yapısal Hata			
7. Hadisenin Sebebi (Eğer net olarak biliniyorsa)						
☐ Teknik Hata ☐ Yükleme Güvenliği ☐ İşletimsel Sebep (Tren Uygulaması) ☐ Diğer:						
8. Hadisenin Sonuçları						
<u>Tehlikeli malyle temastan kaynaklanana kişisel yaralanma:</u> ☐ Ölümler (Miktar:.....) ☐ Yaralı (Miktar:.....)						
<u>Ürün Kaybı</u> ☐ Evet ☐ Hayır ☐ Muhtemel Ürün Kaybı Riski						
<u>Malzeme ve Çevresel Zararlar</u> ☐ Tahmini zarar düzeyi (≤ 50.000 Euro) ☐ Tahmini zarar düzeyi (> 50.000 Euro)						
<u>Yetkili otoritelerin katılımı</u> ☐ Evet ☐ Asgari 3 saat süreyle insanların olay yerinden uzaklaştırılması ☐ Hayır ☐ Asgari 3 saat süreyle trafiğin kapatılması						

Gerektiğinde yetkili otorite olayla ilgili daha fazla bilgi talep edebilir

BÖLÜM 1.9

YETKİLİ OTORİTELER TARAFINDAN BELİRLENEN TAŞIMA KISITLAMALARI

- 1.9.1 ADR'nin Madde 4 paragraf 1'ine göre, tehlikeli malların anlaşmaya taraf ülkelerin topraklarına girişi taşıma güvenliği dışında başka nedenlerden dolayı düzenlemelere veya yasaklamalara tabi tutulabilir. Bu tür düzenleme veya yasaklamalar uygun biçimde yayımlanacaktır.
- 1.9.2 1.9.3 hükümlerine uyarınca, Madde 2, paragraf 2 ile ters düşmemek kaydıyla ve söz konusu ülkenin iç mevzuatında yer alarak kendi ulusal taşımacılarına da eşit bir şekilde uygulaması kaydıyla bir anlaşmaya taraf ülke karayoluyla uluslararası tehlikeli mal taşımacılığı yapan araçlara ADR'de belirtilmeyen ek koşullar uygulayabilir.
- 1.9.3 1.9.2 bölümüne göre olan ek koşullar aşağıdaki gibidir:
- (a) Köprü veya tüneller gibi belirli yapıları kullanan taşıtlar, feribot veya tren gibi kombine taşıma yöntemleri kullanan taşıtlar ya da diğer taşıma terminallerine giren veya çıkan taşıtlar için gereken ek güvenlik koşulları veya kısıtlamaları;
- (b) Taşıtların ticari alanlar veya yerleşim alanları, çevresel olarak hassas yerler, tehlike riski taşıyan sanayi bölgelerinden ya da ciddi fiziksel riskler taşıyan karayollarından kaçınmak için önceden tanımlanmış rotaları takip etmesine ilişkin şartlar;
- (c) Tehlikeli hava koşulları, deprem, kaza, endüstriyel etkilenim, sivil düzensizlik veya askeri çarpışmadan kaynaklanabilecek durumlarda tehlikeli mal taşıyan taşıtların güzergah ve parkına ilişkin acil durum koşulları;
- (d) Tehlikeli malların taşınması trafiğinin haftanın ya da yılın belli günlerinde kısıtlanması.
- 1.9.4 Anlaşmaya taraf ülkenin yetkili otoritesi yukarıda belirtilen 1.9.3 (a) ve (d) uyarınca kendi topraklarında uyguladığı ek şartları, Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekreterliği'ne bildirecek ve Sekreterlik de bunları anlaşmaya taraf ülkelerin dikkatine sunacaktır.

BÖLÜM 1.10

(Ayrılmış)

KISIM 1 İÇİN EK

YETKİLİ KURUM LİSTESİ (1 Ocak 2002 tarihine kadar)

NOT 1: Bu ek ADR'nin bir parçası değildir. Bu yayına bilgi vermek amacıyla eklenmiştir.

NOT 2: Yetkili otoritelerin listesi Birleşmiş Milletler Avrupa Ekonomik Komisyonu Sekretaryası web sitesinde periyodik olarak güncellenmektedir (<http://www.unece.org/trans/danger/publi/adr/comp.htm>).

AVUSTURYA Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie Verwaltungsbereich Verkehr Abteilung II/B/9 Radetzkystrasse 2 A- 1030 VIENNA	Telefon : + 43 1 71 162 15 00 Teleks. 111 800 Telefaks: + 43 1 71 162 15 99 E-posta : gustav.kafka@bmv.gv.at
AZERBEYCAN Azeravtonagliyyat Block 1054 Tbilisi av. 370602 BAKU	Telefon : +899 22 98 56 09 +899 22 31 91 11 Telefaks: +899 22 98 38 19
BELARUS Committee of Republic of Belerus For ensuring the safe performance of work in Industry and Atomic Energy (Promatomnador) Ul. Kazintsa 86/1 President : Mr. Vladimir Ivanovich YATSEVICH Contact person: Mr.Ivan Ivanovic VLASOV	Telefon : +375 172 78 43 00 Telefaks: +375 172 78 43 02 Telefon/Telefaks : + 375 172 78 43 45
BELÇİKA Ministere des Communications Administration de la Reglementation de la Circulation et de l'Infrastructure Service ADR Recidence de la Loi 155, B-1000 BRUXELLES Sımf 1'e ait Maddeler Ministere de la Sante Publique Administration des Mines Service des explosifs Boulevard du Roi Albert II, 16 B-1000 BRUXELLES	Telefon : +32 2 287 44 / 93 - 99 Telesk: TRANS B 23285 Telefaks: +32 2 287 4510 Telefon : +32 2 206 48 01 Telefaks: +32 2 206 57 51

<p>Sınıf 7'ye ait Malzemeler Ministere de la Sante Publique Administration de l'hygiene publique Service de la Protection contre les radiations Ionisantes Ravenstein 36 B-1000 BRUXELLES</p> <p>BOSNA HERSEK Ministry of Transport Of Bosnia and Herzegovina c/o Permanent Mission of the Republic Of Bosnia and Herzegovina 22 bis, rue Lamartine CH-1203 GENEVA</p>	<p>Telefon : +32 2 289 21 81 +32 2 289 21 83 Telefaks: +32 2 289 21 82</p> <p>Telefon : +41 22 345 88 44 Telefaks: +41 22 345 88 89</p>
<p>BULGARİSTAN Ministry of Transport and Communications Road Transport Administration 5, Gurko Str. BG- 1202 SOFIA</p> <p>Sınıf 1'e ait Maddeler Directorate of National Police 235 Slivnitsa Blvd BG – 1202 SOFIA</p> <p>Sınıf 7'ye ait Malzemeler Committee on the Use of Atomic Energy for Peace Purposes 69 Shipchensky Prokhoz Blvd. B – 1574 SOFIA</p>	<p>Telefon : + 359 2 930 88 40 Telefaks: + 359 2 9888 54 95 E-posta : btzenev@mtc.government.bg</p> <p>Telefon : + 359 2 982 22 31 Telefaks: + 359 2 983 56 77</p> <p>Telefon : + 359 2 940 68 52 Telefaks: + 359 2 940 68 89 E-posta : rumi-g@bnsa.bas.bg</p>
<p>HIRVATİSTAN Ministry of Transport Ministarstvo prometa Prisavlje 14 HR- 41 000</p>	<p>Telefon : + 385 1 616 9111 Telefaks: + 385 1 518 113</p>
<p>ÇEK CUMHURİYETİ Ministry of Transport and Communications Nabr. Ludvika Svobody 12 PO BOX 9 CZ- 110 15 Prague 1 – Nove Mesto</p> <p>Sınıf 7 Malzemeleri State Office for Nuclear Safety Senovazne namesti 9 CZ- 110 00 PRAGUE</p>	<p>Telefon : + 42 02 660 97 414 Telefaks: + 42 02 660 97 417</p> <p>Telefon : + 42 2 216 24 111 Telefaks: + 42 2 216 24 704</p>

<p>DANİMARKA</p> <p>Road Safety and Transport Agency Adelgade 13 P.O Box: 9039 DK-1304 CoPENHAGEN K</p> <p>Sımf 7 Malzemeler National Institute of Radiation Hygiene Knapholm 7 DK- 2730 HERLEV</p>	<p>Telefon : + 45 33 92 91 00 Telefaks: + 45 33 93 22 92 E-posta: fstyr@fstyr.dk</p> <p>Telefon : + 385 1 616 9111 Telefaks: + 45 44 54 34 50 E- mail : sis@sis.dk</p>
<p>ESTONYA</p> <p>Ministry of Transport and Communications Road Traffic Department 9, Viru Str. EE – 15081 TALLINN</p>	<p>Telefon : + 372 6 313 687 Telefaks: + 372 6 312 981</p>
<p>FİLLANDİYA</p> <p>Ministry of Transport and Communications Unit for transport of dangerous goods P.O. Box.235 FIN- 00131 HELSINKI</p>	<p>Telefon : + 358 9 16 01 + 358 9 16 02 563 Telefaks: + 358 9 16 02 597 E-posta : Seija.Miettinen@mintc.fi</p>
<p>FRANSA</p> <p>Ministere des transports Mission du transport des Matières dangereuses Arche Sud F- 92055 PARIS LA DEFENSE CEDEX</p> <p>Sımf 7 Malzemeler Direction generale de la surete nuclearia et de la Radioprotection (DGSNR) F – 75353 PARIS 07 SP</p>	<p>Telefon : + 33 1 40 81 17 28 Telefaks: + 33 1 40 81 10 65 E-posta : md.dtt@equipement.gouv.fr</p> <p>Telefon : + 33 1 43 19 32 17 Telefaks: + 33 1 43 19 39 24</p>
<p>ALMANYA</p> <p>Federal Ministry of Transport, Building and Housing Division “ Transport of Dangerous Goods” (A44) Robert Schuman Platz 1 Postfach 20 01 00 D – 53175</p>	<p>Telefon : + 49 228 300 27 50 Telefaks: + 49 228 300 3428 + 49 228 300 3429 E-posta : Helmut.Rein@bmvbw.bund.de</p>
<p>YUNANİSTAN</p> <p>Ministry of Transport and Communications Xenophontos Str. 13 Syntagma Square GR – 10191 ATHENS</p>	<p>Telefon : + 30 1 325 12 11 + 30 1 325 12 19 Telefaks : + 30 1 323 70 92 + 30 1 324 25 70 Telex. 21.63.69 YSYG GR</p>

<p>MACARİSTAN</p> <p>Ministry of Transport and Water Management Dob. U. 75-81 p.O Box 87 H- 1400 BUDAPEST VII</p> <p>Sınıf 7 Malzemeler Hungarian Atomic Energy Authority P.O Box 676 H- 1539 Budapest 114</p>	<p>Telefon : + 36 1 461 35 64 + 36 1 461 35 63 Telefaks : + 36 1 322 68 91 E-posta : marianna.csuhay@kovim.gov.hu Lajos.bujdoso@kovim.hu</p> <p>Telefon : + 36 1 15 59 764 Telefaks : + 36 1 17 57 402</p>
<p>İTALYA</p> <p>Mnistero dei Trasporti e della Navigazione Dipartimento Trasporti Terrestri Unitia di Gestione della motorizzazione e della sicurezza del Trasporto terrestre UFFICIO MOT 1 Via G. Caraci 36 I-00157 ROME</p> <p>Sınıf 7 Malzemeler Agenzia Nazionale Per la Protezione dell' Ambiente (ANPA) Via V. Brancati 48 I- 00144 ROME</p>	<p>Telefon : + 39 06 41 58 62 28 + 39 06 41 58 62 33 Telefaks : + 39 06 41 58 32 53 E-posta : erario.a@transpotinavigazione.it Simoni.a@transpotinavigazione.it</p> <p>Telefon : + 39 06 50 07 20 13 Telefaks : + 39 06 50 07 29 41 E- mail : benassai@anpa.it</p>
<p>LETONYA</p> <p>Mimistry of Transport Ecological Divison 3 Gogola Stret LV – 1743 RIGA</p> <p>Sınıf 7 Malzemeler Radiation Safety Centre, 165, Maskavas Str. LV – 1019 RIGA</p>	<p>Telefon : + 371 70 28 312 Telefaks : + 371 72 17 180 E- mail : mariannah@sam.gov.tr</p> <p>Telefon : + 371 70 32 671 Telefaks : + 371 70 32 659 E- mail : a.salmins@rdc.gov.tr</p>
<p>LİHTENŞTAYN</p> <p>Ministry of Tranport and Telecommunications Regierungsgebaude Stadtle 49 FL- 9490 VADUZ</p>	<p>Telefon : + 75 236 60 12 Telefaks : + 75 236 60 28</p>
<p>LİTVANYA</p> <p>Ministry of Transport and Communications Of the Republic of Lithuania Mr. Gintautas Sledersis Head of the Traffic Safety and Environment Protection Divison Gedimino Av.17 LT-2679 VILNIUS</p>	<p>Telefon : + 370 2 39 38 37 Telefaks : + 370 2 22 43 35 E- mail : gintas@transp.lt</p>

<p>LÜKSEMBURG Ministere des Transports du Grand – Duche de Luxembourg Mr. Marco Feltes, inspector P.O. Box. 590 L- 2938 LUXEMBOURG</p>	<p>Telefon : + 352 47 84 423 Telefaks: + 352 2418 17 Teleks : 1465 civair lu</p>
<p>HOLLANDA Ministry of Transport and Public Works Directorate General of Transport Dangerous Goods Branch Nieuwe Uitleg 1 P.O. Box. 20904 NL – 2500 EX The Hague</p>	<p>Telefon : + 31 70 351 15 80 Telefaks :+ 31 70 351 14 79 E-posta : win.bogaert@dgg.minvenw.nl</p>
<p>NORVEÇ Directorate for fire and Electric Safety P.O Box. 355 N-31101 TONSBERG</p>	<p>Telefon : + 47 333 98 800 Telefaks :+ 47 333 10 660 E-posta : arne.johansen@dbe.dep.no</p>
<p>POLONYA Ministry of Infrastructure 4/6, Chalubinskiego Street PL – 00 928 WARSAW</p> <p>Smf 7 Malzeme National Atomic Energy Agency Ul.Krucza 36 PL- 00-921 WARSAW</p> <p>Onay ve tebliğ başvuruları için adres: Department for Regulatory Control and Radiation Applications Ul. Konwaliowa 7 PL – 03 194 WARSAW</p>	<p>Telefon : + 48 22 830 01 68 Telefaks :+ 48 22 621 02 02 + 48 22 630 12 45 E-posta : kgrzegorzcyk@mtigm.gov.pl</p> <p>Telefon : + 48 22 628 27 22 Telefaks :+ 48 22 629 01 64</p> <p>Telefon : + 48 22 67 69 707 Telefaks :+48 22 61 44 252 E-posta : szumski@dnz.paa.gov.pl</p>
<p>PORTEKİZ Direcção-Geral de Transportes Terrestres Avenida das Forças Armadas, 40 P – 1649 –022 LISBOA Codex</p>	<p>Telefon : + 351 21 794 90 00 + 351 21 794 90 18 + 351 21 794 90 19 Telefaks :+ 351 21 797 37 77 E-posta : jafranco@dgtt.pt</p>
<p>MOLDOVA CUMHURİYETİ Ministry of Transport Foreing Relations Divison 12 A Bucuriey Str. MD – 277 004 CHISINAU</p>	<p>Telefon : + 37 32 74 07 05 Telefaks : + 37 32 62 48 75</p>
<p>ROMANYA Ministry of public Works, Transport and Housing Romanian Road Transport Authority – ARR Bd. Dinicu Golescu, 38, Sector 1</p>	<p>Telefon : + 40 1 312 15 19 Telefaks: + 40 1 312 10 81</p>

RO – 77113 BUCAREST	E- mail : arutiera@arr.ro
RUSYA FEDERASYONU Ministry of Transport Office Of International Relations Sadovaja – Samotechnaja Street. 10 RUS – 10 174 33 MOSCOW, GSP - 4	Telefon : + 7 095 200 14 19 Telefaks: + 7 095 299 39 90
SLOVAKYA Ministere des Tranports, de la Poste et des Telecommunications Section de Transport routier et urbain Nam. Slobody 6 P.O Box 100 SK – 810 05 BRATISLAVA	Telefon : + 421 2 594 94 716 Telefaks: + 421 2 524 42 202 E- mail : miroslav.goga@telecom.gov.sk
SLOVENYA Ministry of the Interior Stefanova 2 SLO – 1501 LJUBJANA	Telefon : + 386 1 472 42 42 Telefaks : + 386 1 230 24 05 E- mail : alozj.habic@mnz.si
İSPANYA Dangerous Goods Commission (planta) Ministerio de Fomento Paseo de la Castellana, 67 E – 28 071 MADRID Contact person : Mrs. Polama Iribas Forcat Jefe del Gabinete de Ordenacion y Coordinacion del Transporte de Mercancias Peligrosas	Telefon : + 34 91 597 50 21 Telefaks : + 34 91 597 50 27 E- mail : piribas@mfom.es
İSVEÇ Swedish Rescue Services Agency Dangerous Goods and MADDE Section S – 651 80 KARLSTAD Sınıf 7 Malzeme (Ayrılmaz) Swedish Radiation Protection Institute S – 171 16 STOCKHOLM (ayrılır) Swedish Nuclear Power Inspectorate S – 106 58 STOCKHOLM	Telefon : + 46 54 13 50 00 Telefaks : + 46 54 13 56 20 E- mail : lennart.munkby@kd.srv.se Telefon : + 46 87 29 71 00 Telefaks: + 46 87 29 71 08 Telefon : + 46 8 698 84 00 Telefaks : + 46 8 661 90 86

<p>İSVİÇRE</p> <p>Office federal des routes Regles de la circulation Mr. D. Mr. GİLABERT CH-3003 BERN</p> <p>Sınıf 7 Materyali <u>Özel form tasdik. Listelenmeyen A değerlerinin hesaplanması. Tüm B tipi ambalajların, tasnif edilmesi, gemiye yüklenme ve özel düzenlenmeleri için bilgilendirme ve tasdikleri.</u></p> <p>Swiss Federal Nuclear Safety Inspectorate Transport and Waste Management Section CH-5232 VILLIGEN – HSK</p> <p><u>Nükleer malzeme ve atıkların, ithalat, ihracat, taşıma ve geçiş lisansları</u></p> <p>Federal Office of Energy Nuclear Energy Section CH – 3003 BERN</p> <p>Dilekçe Sureti adresi:</p> <p>Swiss Federal Nuclear Safety Inspectorate Transport And Waste Management Section CH- 5 232 VILLIGEN –HSK</p> <p><u>Radyoaktif malzemeler için taşıma lisansları ve nükleer olmayan ithalat/ihracat lisansları</u></p> <p>Federal Office of Public Health Division Of Radiation Protection CH – 3003 BERN</p>	<p>Telefon : + 41 31 323 42 90 Telefaks : + 41 31 2323 74 55, 41 31 323 43 03 E- mail : david.gilabert@astra.admin.ch</p> <p>Telefon : + 41 56 310 38 11 + 41 56 310 39 88 Telefaks:+ 41 56 310 39 07</p> <p>Telefon : + 41 31 322 56 31 + 41 31 322 56 32 Telefaks : + 41 31 322 00 78</p> <p>Telefon : + 41 31 322 96 14 + 41 31 322 96 06 Telefaks:+ 41 31 322 83 83</p>
<p>ESKİ YUGOSLAV MAKEDONYA CUMHURİYETİ</p> <p>Minister of Transport and Communications Ul.Vasil Dijorgov br.35 MK-91 000 SKOPJE</p>	
<p>UKRAYNA</p> <p>Ministry of Transport Main Department of Traffic Safety on Transport Schorsa Str. 7/9 UKR – 09688 KYIV 6</p>	<p>Telefaks : + 38 044 269 45 31</p>
<p>İNGİLTERE</p> <p>Department for Transport Dangerous Goods Branch Great Minster House Zone 2/34 76 Marsham Street UK – LONDON SW1P 4DR</p>	<p>Telefon : + 44 20 79 44 2762 Telefaks : + 44 20 79 44 2039 E- mail : vincent.matley@dft.gsi.gov.uk</p>

<p>YUGOSLAVYA</p> <p>Federal Secretariat for Transport And Communications Buluvar Avnaja –104 11070 BEOGRAD</p>	<p>Telefon : + 381 11 602 643 Telefaks: + 381 11 196 441</p>
<p>İRLANDA</p> <p>Healty and Safety Auhority Hogan Place DUPLIN - 2</p>	<p>Telefon : + 353 1 614 70 00 + 353 21 425 12 12 Telefaks: + 353 21 425 11 17</p>